

EU-rettsakter som etter en foreløpig oversikt vil kunne behandles i EØS-komiteen 11. desember 2020

I det nedenstående følger oversikt inndelt som følger:

Under pkt. I følger rettsakter som krever lov- eller budsjettendring, samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet.

Under pkt. II følger rettsakter som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsakter som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning.

Innhold

I. Rettsakter som krever lov- eller budsjettendring samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet.....	2
FINANSDEPARTEMENTET	2
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET OG NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET	3
NÆRINGS-OG FISKERIDEPARTEMENTET	13
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	16
II. Rettsakter som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsakter som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning.....	39
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET	39
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET	39
FINANSDEPARTEMENTET	39
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	40
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET, LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET OG NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET	41
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET OG LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	41
KUNNSKAPSDERPARTEMENTET	42
KLIMA-OG MILJØDEPARTEMENTET.....	42
KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTET	42
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	42
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET OG NÆRINGS-OG FISKERIDEPARTEMENTET	44
NÆRINGS-OG FISKERIDEPARTEMENTET	45
SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	45
<i>Endringer sammenlignet med foreløpig liste oversendt Stortinget 20. november 2020</i>	<i>47</i>

I. Rettsakter som krever lov- eller budsjettendring samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet

FINANSDEPARTEMENTET

32017R1991 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1991 av 25. oktober 2017 om endring av forordning (EU) nr. 345/2013 om europeiske venturekapitalfond og forordning (EU) nr. 346/2013 om europeiske fond for sosialt entreprenørskap

Sammendrag av innhold

Forordningen endrer forordning (EU) nr. 345/2013 om europeiske venturekapitalfond (EuVECA) og forordning 346/2013 om europeiske fond for sosialt entreprenørskap (EuSEF). Forordningen om EuVECA-fond ble opprettet med det formål å yte støtte til unge og innovative sektorer, EuSEF-forordningen med det formål å støtte virksomheter hvis mål er å oppnå positive sosiale resultater. Formålet med endringsforordningen er å åpne markedet for denne typen fond ytterligere, for å utnytte stordriftsfordeler, redusere transaksjons- og driftskostnader, bedre konkurransen og for å styrke investorenes valgmuligheter. Endringsforordningen innebærer at forvaltere av alternative investeringsfond som overstiger terskelverdiene i AIFM-direktivet også kan bruke betegnelsene «EuVECA» og «EuSEF» i samsvar med krav i forordningen. Fondene må registreres hos tilsynsmyndigheten. Videre utvides definisjonen av «kvalifisert porteføljevirksomhet» i forordning (EU) nr. 345/2013, slik at investeringsuniverset til fondene utvides noe. Både EuVECA-forordningen og EuSEF-forordningen endres slik at det stilles krav om at eksterne forvaltere og internt forvaltede fond skal ha en startkapital på 50 000 euro. Forordningen inneholder også ytterligere kapitalkrav.

Merknader

Rettslige konsekvenser

Forordningen er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen. Basisrettsaktene EuVECA og EuSEF er ikke gjennomført i norsk rett, men tatt inn i EØS-avtalen. Forordningen kan gjennomføres i forskrift til AIF-loven, eller gjennomføres ved en inkorporasjonsbestemmelse i AIF-loven. Det kan også være aktuelt med andre endringer i lov om forvaltning av alternative investeringsfond som følge av gjennomføringen av forordningen. Finansdepartementet vil vurdere dette nærmere.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Reglene forventes ikke å få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for myndigheter.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av spesialutvalget for kapitalbevegelser og finansielle tjenester, der berørte departementer er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

32016R0429 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/429 av 9. mars 2016 om smittsomme dyresykdommer og om endring og oppheving av visse rettsakter på dyrehelseområdet («dyrehelseforordningen»)

Sammendrag av innhold

EU vedtok en ny forordning om dyrehelse i mars 2016. Samtidig startet EUs arbeid med å lage nytt utfyllende regelverk til forordningen. EUs nye dyrehelseregulering trer i kraft i EU i april 2021. Det erstatter 40 EØS-rettsakter på dyrehelseområdet, som er innlemmet i EØS-avtalen. Det nye regelverket er i hovedsak en videreføring av gjeldende regler i ny «lovdrakt», men medfører også endringer på flere områder.

Dyrehelseforordningen er en overordnet rettslig ramme med harmoniserte prinsipper for hele dyrehelseområdet og gjelder både landdyr og akvatiske dyr. Den omfatter alle dyreslag, både ville og holdte dyr, avlsmateriale og produkter av animalsk opprinnelse.

Kommisjonen vil utarbeide et tyvetalls underliggende rettsakter med utfyllende krav og unntak til dyrehelseforordningen før den trer i kraft 21. april 2021. Per i dag er 11 underliggende rettsakter publisert.

Formålet med den nye dyrehelseforordningen er enklere og klarere regler som skal gi en risikobasert og proaktiv beskyttelse mot dyresykdommer. Forordningen fastsetter regler om forebygging og bekjempelse av dyresykdommer som kan overføres til dyr eller mennesker. Den omfatter i utgangspunktet alt som kan overføre smittsomme dyresykdommer.

Tidlig påvisning og kontroll av dyresykdom, herunder også sykdom på frammarsj som følge av klimaendringer, skal bidra til å redusere tapene ved utbrudd.

Viktige formål i det nye regelverket er styrking av det forebyggende arbeidet for å redusere antall sykdomsutbrudd gjennom bedre biosikkerhetstiltak, overvåking, kunnskap og beredskap.

Den nye dyrehelseforordningen tar nå også høyde for betydningen av utfordringen med antibiotikaresistens.

Det har også vært et mål å tydeliggjøre ansvarsforhold mellom driftsansvarlige, dyrehelsepersonell og andre som håndterer levende dyr, og å minske de administrative byrdene.

Rettsakten omfatter:

- Prioritering og kategorisering av sykdommer
- Forebygging gjennom tidlig oppdagelse av sykdom, overvåking og bekjempelse
- Beredskap
- Registrering m.m. og sporbarhet
- Samhandel, import og eksport
- Ikke-kommersiell forflytning av kjæledyr
- Nødtiltak (beskyttelsestiltak)

Den nye forordningen gjelder også for animalske biprodukter og zoonoser, men endrer ikke det eksisterende regelverket om animalske biprodukter, TSE (overførbare spongiforme encefalopater) og zoonoser (som fastsett i beslutning nr. 1082/2013/EU, direktiv 2003/99/EF og forordning (EF) nr. 2160/2003).

Handels- og importkontrollsystemene dekkes ikke av den nye forordningen, da reglene om dette er overført til den reviderte kontrollforordningen. Den nye forordningen omfatter heller ikke generelle krav til offentlig kontroll, gebyrer, dyrevelferd, fôr, legemidler, utdanning eller autorisering av dyrehelsepersonell.

Reglene som gjelder ikke-kommersiell forflytning av kjæledyr, vil først tre i kraft i 2026.

Nærmere om struktur og innhold i rettsakten:

Forordningen er inndelt i 9 hoveddeler, del I – IX. I tillegg er det fem vedlegg.

Del I: Alminnelige regler (artikkel 1-17)

Del I inneholder formål virkeområde og definisjoner, samt angir de generelle prinsippene, som skal sikre god dyrehelse, for landdyr og akvatiske dyr.

En av de viktigste endringene er at dyrehelseforordningen oppstiller krav til listeføring og kategorisering av sykdommer og dyrearter. Dette har betydning for hvordan sykdommene skal forvaltes. Det er alvorlighetsgraden av en sykdom som bestemmer om den listeføres, og i hvilken kategori den havner. Det stilles strengest krav til tiltak for sykdommer i kategori A, mens det for sykdommer i kategori E kun er et minimumskrav om overvåkning. Kategorien sykdommen er plassert i avgjør om den må bekjempes umiddelbart (A), skal utryddes (B), kan utryddes dersom ønskelig (C) eller kun skal overvåkes (D og E). For C-sykdommer et land ikke har sykdomsfri status for kan nasjonale myndigheter velge om sykdommen skal utryddes. Dersom utryddelse av en spesifikk C-sykdom velges, stiller dyrehelseforordningen og underliggende forordning (EU) 2020/689 spesifikke krav til utryddelsesprogrammet.

I tillegg til de listeførte sykdommene som skal overvåkes, blir medlemslandene forpliktet til å overvåke nye sykdommer som er på frammarsj på eget territorium («emerging diseases»). Det forventes at det kommer utfyllende regelverk som gir nærmere regler for overvåking av nye sykdommer.

I motsetning til dagens regelverk, fremheves det at alle aktører i et dyrehold, som driftsansvarlige, fagpersoner innen dyrefag og veterinærer har ansvar for å sikre god dyrehelse og gjennomføre nødvendige biosikkerhetstiltak. På fiskehelsesiden vil fiskehelsebiologer kunne gis samme ansvar som veterinærer. Kjæledyreiere gis også ansvar for å sikre god dyrehelse.

Kravene i dyrehelseforordningen og tiltakene skal være proporsjonale i forhold til den risikoen virksomheten utgjør. Grunnleggende biosikkerhetstiltak vil gjelde og spesielle krav kan komme i underliggende rettsakter.

Driftsansvarlige og fagpersoner innen dyrefag skal ha kompetanse om dyresykdommer (inkludert zoonoser), forholdet mellom dyresykdommer og folkehelsen/dyrevelferd, antibiotikaresistens samt biosikkerhetsprinsipper. Kravene skal være proporsjonale med risikoen. Kompetansen kan erverves på forskjellige måter, som yrkeserfaring eller praksis, eksisterende relevante programmer i landbruks- og akvakultursektoren, og formell utdanning. I gjeldende fiskehelseregulering er det krav om helse- og velferdsmessig faglige kvalifikasjoner for personell på akvakulturanlegg. Det er også krav om at de skal ha fullført kurs godkjent av Mattilsynet. Mye av dette er nytt for regelverket om landdyr. For landdyr er kompetansekravet gjennomført i revidert dyrehelseforskrift med virkning fra 2020.

Veterinærer og fiskehelsebiologer gis mer ansvar. Dette for å unngå spredning av sykdommer, sikre at sykdommer oppdages tidlig, ved å stille rett diagnose før behandling, og øke bevissthet om dyrehelse. I tillegg skal de samarbeide med myndighetene, driftsansvarlig, fagperson innen dyrefag og kjæledyrholdere om å gjennomføre bestemmelsene om forebygging og kontroll av sykdom i forordningen.

Medlemsland skal treffe nødvendige og hensiktsmessige tiltak, og gjennomføre de aktiviteter som kreves for å få kompetent personell, utstyr, laboratorier, effektiv organisasjon, finansielle ressurser mm. De skal også bidra til at driftsansvarlige og fagfolk innen dyrefag får den nødvendige kompetansen.

Veterinærer, fiskehelsebiologer og andre som håndterer smittestoffer, skal aktivt jobbe for å begrense smittespredning.

Del II: Melding om merking og rapportering av sykdom, overvåking, utryddelsesprogrammer, og sykdomsfri status (artikkel 18-42)

Del II tydeliggjør ansvar for varsling, overvåking og dyrehelsebesøk. Rollen til driftsansvarlig, kompetente myndigheter og andre når det gjelder sykdomsovervåking beskrives.

Driftsansvarlig skal overvåke dyrene sine ved å observere dem (helse og oppførsel) og registrere endringer i produksjonen, samt se etter unormal dødelighet.

På fiskehelsesiden videreføres krav om helsekontroller og varsling av forhøyet dødelighet. På landdyrsiden er kravet om at driftsansvarlig plikter å ha jevnlig dyrehelsebesøk fra veterinær for å forebygge sykdom, og melde fra til veterinær ved forøket dødelighet, alvorlige sykdomstegn, eller markant nedgang i produksjonen med pga. ukjent årsak, nytt.

Alle virksomheter med fiskeoppdrett og noen større virksomheter for landdyr, spesielt fjørfe og svin, har allerede dette på plass.

Virksomhetene skal ha jevnlig dyrehelsebesøk. Driftsansvarlig skal kontakte veterinær/fiskehelsebiolog ved behov. Besøket skal være risikobasert, frekvensen vil variere avhengig av type virksomhet, hvilket innebærer at de som driver med høyrisiko virksomhet, som f.eks. avl, må ha oftere besøk enn virksomheter med lavere risiko for smittespredning. Tettere bånd mellom dyrehelsepersonell og driftsansvarlige gjør at dyrehelsepersonellet kan veilede driftsansvarlig slik at driften bedres, og at man tidligere kan oppdage sykdom.

I tillegg til de listeførte sykdommene som skal overvåkes, blir medlemslandene forpliktet til å overvåke nye sykdommer som er på frammarsj på eget territorium («emerging diseases»). Det forventes at det kommer utfyllende regelverk som gir nærmere regler for overvåking av nye sykdommer.

Systemet med frivillig og tvungen bekjempelse av enkelte sykdommer videreføres. Likeledes videreføres muligheten for å søke om fristatus for bestemte sykdommer. Hvilke sykdommer dette blir går ikke frem av forordningen, men vil følge av underliggende rettsakter.

Forordningen legger til rette for økt bruk av segmenter, tidligere gjeldende for fugleinfluenza og akvakultur. Dette øker fleksibiliteten for forflytting/omsetning av dyr, og produkter av dyr, ved sykdomsutbrudd.

Del III: Bevissthet om beredskap mot og bekjempelse av sykdom (artikkel 43-83)

Medlemsland skal ha beredskapsplaner for visse sykdommer, herunder nye sykdommer, og det skal gjennomføres beredskapsøvelser.

Banker for antigen, vaksiner og reagenser er Unionens ansvar. Detaljerte bestemmelser om hvordan sykdomsutbrudd skal håndteres ved mistanke og påvisning er beskrevet, herunder hvilket ansvar som pålegges driftsansvarlig og myndigheter. Bestemmelsene i del III skiller seg ikke nevneverdig fra gjeldende regelverk.

Del IV: Krav til registrering, godkjenning, sporbarhet og forflytning (artikkel 84-228)

Del IV deles i tre avdelinger, med egne bestemmelser for henholdsvis landdyr, akvatiske dyr og andre dyr. Avlsprodukter og animalske produkter er også omfattet. Avdeling 1 gir særlige regler for landdyr, artikkel 84-171. Avdeling II gir særlige regler for akvatiske dyr, artikkel 172-226. Avdeling III gir særlige regler for andre dyr enn de som er landdyr eller akvatiske dyr (for eksempel amfibier og reptiler), avlsmateriale og produkter av animalsk opprinnelse fra slike dyr, artikkel 227 og 228.

Når det gjelder registrering/sporbarhet er det meste en videreføring av dagens krav.

Nytt krav er at alt avlsmateriale skal merkes, også når det ikke sendes ut av landet. For storfe og svin er dette allerede gjeldende rett i Norge, men for andre dyrearter kan dette bli et tilleggskrav.

Et nytt krav i forordningen er obligatoriske «on-site-visits» av myndighetene i forbindelse med godkjenning av akvakulturanlegg og visse virksomheter der landdyr holdes.

I delene for landdyr og akvatiske dyr beskrives krav for identifikasjon og sporbarhet av dyr og virksomheter. Det åpnes for at flere dyr kan registreres og spores elektronisk. Det gis bestemmelser om at alle hestehold skal registreres. Nytt er bl.a. krav om at sentral database for hest skal inneholde opplysninger om eier og stall. Bestemmelsene er utformet generelt og det er utfordrende å vurdere omfanget av dette.

Myndighetene er pliktig til å holde registre over godkjente transportører og virksomheter. Disse registrene skal være offentlig tilgjengelige.

Del IV beskriver også generelle krav som gjelder ved forflytning av landdyr og produkter mellom land innen EU, i all hovedsak likt som i dag. Det åpnes opp for unntak, som for eksempel for forsøksdyr, grensenær aktivitet og sportslige arrangementer. Noen krav gjelder likevel ved innenlands forflytning. Det er nytt at det gis harmoniserte regler som gjelder ved forflytning av landdyr internt i medlemsstaten, dvs. der de ikke skal flyttes til et annet land. Kravene i dyrehelseforordningen er imidlertid veldig overordnede. Driftsansvarlige skal treffe hensiktsmessige forebyggende tiltak for å sikre at forflytningen av holdte landdyr ikke setter helsestatusen i fare på bestemmelsesstedet med hensyn til kategori D-sykdommer og nye sykdommer. De skal bare flytte dyr og motta dyr fra virksomhetssteder der stedet er registrert, godkjent etter gitt unntak fra kravet. Det gis også generelle krav til transporten. Nytt er det at ville dyr også blir regulert.

For akvatiske dyr stilles det krav til all forflytning, også innenlands. Dette er videreføring av dagens regelverk. I den tredje delen nedfelles bestemmelser for andre dyr og produkter, mest med tanke på eventuelle fremtidige behov for slik regulering.

Den nye dyrehelseforordningen omfatter ville dyr. Det er gitt regler, som for oss er nye, om forflytning av ville dyr. De kan bare flyttes til et annet medlemsstat dersom de ikke utgjør en risiko for spredning av sykdommer listeført i d eller nye sykdommer «emerging disease».

Villfisk omfattes av dyrehelseforordningen i større grad enn av dagens fiskehelsedirektivet. Enhver driftsansvarlig må vurdere smitterisikoen for sin virksomhet, også med hensyn til smitterisiko for villfisk. Når det gjelder forflytninger generelt, stilles det krav til at akvatiske dyr (både akvakulturdyr og villfisk) som flyttes til frierklærte områder må komme fra tilsvarende frie områder. Ved utsett av akvatiske dyr i naturen, kan mottakerlandet, uavhengig av sykdomsstatus, kreve at dyrene kommer fra områder frie for én eller flere listeførte sykdommer.

Del V: Innførsel til Unionen og eksport av dyr, avlsmateriale og produkter av animalsk opprinnelse fra tredjestater og territorier (artikkel 229-243)

Bestemmelser omhandler innførsel til Unionen av dyr, avlsmateriale, animalske produkter eller annet potensielt smitteførende materiale. Det innebærer ingen vesentlige endringer av gjeldende rett.

Bestemmelsen som gjelder ved eksport til land utenfor EU er ny. Det er en kort artikkel (art 243) som angår eksport av dyr og dyreprodukter fra EU. Samhandelsregler gjelder som hovedregel, men avvik fra disse kan godtas så lenge som folkehelse eller dyrehelse i fellesskapets område ikke settes på spill. Der det eksisterer en bilateral avtale mellom EU og et tredjeland vil dyrehelsereglene i den avtalen gjelde.

Del VI: Ikke kommersiell forflytning av kjæledyr til en medlemstat fra en annen medlemsstat eller fra tredjeland eller et territorium (artikkel 244-256)

Bestemmelsene som er tatt inn her speiler dagens relativt nye regler for forflytning av kjæledyr.

Det er noen få detaljerte krav for hund, katt og ilder, utover dette er det ikke tatt inn detaljerte krav til andre kjæledyr. I Norge hadde vi et forbud mot innførsel av reptiler og amfibier begrunnet i dyrevelferd frem til midten av 2017. Dette forbudet er nylig opphevet og da mangler det relevante dyrehelsemessige krav for reptiler og amfibier. Etter forordningen kan vi ha nasjonale bestemmelser for kjæledyr som reptiler og amfibier, så lenge det ikke er harmoniserte regler for flytning av slike kjæledyr. Det forutsettes at reglene ikke er strengere enn det som gjelder for kommersiell forflytning av den aktuelle arten.

Del VII: Nødtiltak med henblikk på forsendelser av dyr og produkter fra tredjestater og territorier, og transportmidler og annet materiell som kan komme i kontakt med slik forsendelse (artikkel 257-262)

Nødtiltak er en viktig del av kontroll med listeførte og nye sykdommer. Del VII inneholder prosedyrer som skal følges ved nødsituasjoner slik at rask og enhetlig respons innen EU ivaretas. Medlemsland er gitt myndighet til å fatte nødtiltak (beskyttelsestiltak) i påvente av at Kommisjonen gjør dette, noe som er en videreføring av gjeldende regelverk.

Bestemmelser om beskyttelsestiltak er ikke videreført i den reviderte kontrollforordningen. Hvilke tiltak som skal gjennomføres når det gjelder dyr og produkter ved sykdomsutbrudd i andre land reguleres nå i dyrehelseforordningen.

Del VIII: Felles bestemmelser (artikkel 263-269)

I denne delen angis hvilke områder Kommisjonen har myndighet til å lage delegerte rettsakter, komitologiprosedyrer for gjennomføringsrettsakter, databeskyttelse og håndheving av regelverket. Det er listet opp noen få områder man kan ha ytterligere eller strengere nasjonale bestemmelser, så lenge som disse ikke hindrer forflytning av dyr og produkter mellom medlemsland (art. 269).

Del IX: Avsluttende- og overgangsbestemmelser (artikkel 270-283)

Forordningen blir gjeldende rett i EU fra 21. april 2021. Del IX inneholder en liste over hvilke rettsakter som oppheves umiddelbart, og hvilke som oppheves når forordningen gjøres gjeldende i EU. I tillegg beskrives visse overgangsordninger, deriblant for kjæledyrregelverket, endringer til forordning (EF) nr. 1760/2000 og forordning (EF) nr. 2160/2003 og forholdet til kontrollregelverket. Det angis i tillegg avskjæringstidspunktet for videreføring av eksisterende registreringer og godkjenninger og videreføring av fristatus og godkjenning av overvåknings- og kontrollprogrammer og segmenter (art. 280).

Vurdering

Generelle vurderinger

Det er positivt at regelverket på dyrehelseområdet samles med basis i en overordnet rettsakt. Vi mener regelverket vil bli mer strukturert, oversiktlig og tilgjengelig. Videre mener vi at det nye dyreheseregulativet blir mer enhetlig og helhetlig enn det nåværende. Særlig gjelder det for landdyr, hvor en stor del av regelverket har vært inndelt etter dyreart.

Videre er det positivt at dyreheseforordningen fokuserer mer på å forebygge smittespredning. Viktig i denne sammenheng er krav til kunnskap om dyrehelse, helsebesøk og risikobasert sykdomsovervåkning. Smitteforebyggende arbeider bidrar til færre sykdomsutbrudd. Bedre dyrehelse gir også bedre dyrevelferd.

Videre mener vi at det er positivt at de nye dyrehesereglene tydeliggjør ansvarsfordelingen mellom myndigheter og næringsaktører, samt minsker de administrative byrdene.

Vi er stort sett fornøyd med listeføringen og kategorisering av sykdommer. Det er likevel en del utfordringer knyttet til både listeføringen og kategoriseringen.

Systemet med frivillig og tvungen bekjempelse av enkelte sykdommer videreføres. Likeledes muligheten for å søke om fristatus for bestemte sykdommer. Hvilke sykdommer dette gjelder vil følge av underliggende rettsakter. Norge er allerede i dialog med ESA om hvordan prosessen med videreføring av eksisterende fristatuser og eventuelle fristatuser vi ønsker å søke om, skal gjennomføres.

Norge har en god landdyrhelse. EUs dyreheselov vil ikke ivareta alle de behovene vi har for å beholde vår gode helsestatus og for å utvikle denne videre. Det er derfor bestemt at det skal lages en nasjonal dyrehelsestrategi. Denne strategien skal gi rammene for nasjonale tiltak som kan gjennomføres for å nå de målene vi setter oss. Strategien utvikles i et samarbeid med forvaltningen, næringen og kunnskapsinstitusjonene. Et utkast til strategi skal være klart og sendes LMD innen utgangen av 2020.

Nasjonalt handlingsrom

Det er fire bestemmelser som regulerer det nasjonale handlingsrommet særskilt: artikkelene 170 og 171 om tiltak for å kontrollere landdyrsykdommer ved forflytning og landdyr og avlsprodukter, artikkel 226 om tiltak for å hindre innførsel og spredning av sykdommer på akvatiske dyr og artikkel 269 om supplerende og strengere tiltak.

Det vil være mulig å vedta nasjonale regler for forflytning av landdyr og avlsprodukter på vårt eget territorium, for å kontrollere både listeførte og ikke listeførte sykdommer. For listeførte sykdommer skal de nasjonale tiltakene ta hensyn til og ikke være i strid med dyrehelseforordningen. Tiltak for kontroll av ikke-listeførte sykdommer kan gjøres når sykdommen utgjør en vesentlig risiko for helsen til holdte landdyr. For kontroll med både listeførte og ikke listeførte sykdommer, er det vilkår om at reglene ikke skal hindre forflytning av dyr mellom medlemsstatene, og at tiltakene skal være hensiktsmessige og nødvendige for å hindre overføring av sykdom. Bestemmelsene som åpner for strengere nasjonale regler enn det som følger av dyrehelseforordningen, må ses i lys av EØS-avtalens hoveddel artikkel 13, jf. artikkel 11. Det er utfordrende å si noe generelt om hvor stort handlingsrommet etter dyrehelseforordningen er. I hvert tilfelle må det foretas proporsjonalitetsvurderinger av de eventuelle nasjonale reglene opp mot viktigheten av å forhindre innførsel av de aktuelle sykdommene.

Det er også et nasjonalt handlingsrom på akvakulturområdet. Artikkel 226 gir medlemsstatene muligheter for nasjonale tiltak for å hindre innføring og spredning av ikke-listeførte sykdommer. Det er et krav at sykdommen utgjør en vesentlig risiko for akvatiske dyrs helse i medlemsstaten. Artikkel 226 er i tillegg gjeldende for listeførte sykdommer kun kategorisert som E. Disse er bare underlagt krav om overvåkning. Til forskjell fra nasjonale tiltak som iverksettes på landdyrsiden, skal medlemsstatene melde fra til Kommisjonen om tiltak som iverksettes etter artikkel 226, når tiltakene kan påvirke forflytning mellom medlemsstatene. Kommisjonen må enten godkjenne eller gjøre om på tiltakene. Norge må melde ifra til ESA.

For både landdyr og akvatiske dyr er det i tillegg mulig å vedta visse strengere nasjonale tiltak som skal gjelde internt i landet (art. 269). Dette gjelder likevel bare for reglene om ansvar mellom myndigheter og næringsaktører, nasjonale krav til melding om sykdommer, nasjonale overvåkingsprogrammer, nasjonale tilleggskrav til registrering, godkjenning, journalføring og sporbarhetsregler for landdyr og avlsprodukter. På disse områdene er forordningen å anse som minimumskrav. De nasjonale kravene må ikke hindre forflytning av dyr eller produkter mellom medlemsstatene og/eller være uforenlig med de nevnte reglene i dyrehelseforordningen.

Da veterinæravtalen ble inngått innførte Norge et omfattende overvåkingsprogram for å sikre den gode norske dyrehelsen. Forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om tiltak mot sjukdommer og zoonotiske agens hos dyr (dyrehelseforskriften) § 17 forbyr at dyr fra ikke-overvåkede besetninger overføres til overvåket besetning før dyrenes smittestatus er undersøkt og funnet tilfredsstillende. Dyr fra ikke-overvåkede besetninger må derfor isoleres mens smittestatus undersøkes. På grunn av dette isoleres både norske dyr og dyr innført fra andre EØS-land som ikke er tilstrekkelig overvåket. Mattilsynet vurderer handlingsrommet for at overvåkingsprogrammet kan videreføres.

Tilpasningstekster

Mattilsynet ser at det er behov for tilpasninger til det underliggende regelverket. Dette er under vurdering.

Merknader

Rettslige konsekvenser

Dyrehelseforordningen er en forordning som omfatter krav til dyrehelsepersonell og krav til helse for akvatiske dyr og landdyr. Forordningen vil derfor måtte hjemles i både matloven og dyrehelsepersonelloven.

Forordninger må inntas ordrett i en henvisningsforskrift (dyrehelseforskriften). På fiskesiden innebærer forordningen en fullharmonisering av helseregulverket. På landdyrsiden vil forordningen

ikke omfatte alle dyrehelsebestemmelser. Det vil være et omfattende arbeid å identifisere de helsebestemmelser som ikke oppheves med forordningen.

Dyrehelseforordningen erstatter/opphever i hovedsak direktiv. Gjennomføring av direktiv gir en større frihet for norske myndigheter til selv å velge oppbygging av det norske regelverket. I norsk rett har man tradisjon for at forskrifter kun omfatter krav rettet mot borgerne. Forordningen omfatter imidlertid også krav som gjelder medlemsstater og Kommisjonen mv.

På landdyrsiden vil det være mange forskrifter som må endres, eventuelt oppheves, men dette betyr også en betydelig rydding og samling av gammelt og til dels splittet regelverk. For akvatiske dyr har dyrehelseforordningen et videre omfang enn fiskehelsedirektivet. Tross det vil arbeidet på fiskesiden i hovedsak innebære regeltekniske endringer, som endring av overordnet struktur på regelverket. De nye materielle kravene i dyrehelseforordningen, er baserte på faglige vurderinger som vi kjenner igjen fra gjeldende norsk akvakulturregelverk.

Kommisjonen er gitt omfattende myndighet til å vedta både gjennomførings- og delegeringsrettsakter.

Det må også foretas en faglig vurdering av hva behovet er for supplerende og strengere nasjonale bestemmelser når innholdet av de underliggende rettsaktene er kjent.

Forordningen er svært omfattende, og det vil bli behov for veiledere og instruksjoner som bør være ferdige når henvisningsforskriften trer i kraft.

Endring i matloven

Siden forordningen vil danne grunnlag for alt kommende regelverk på dyrehelseområdet, er det problematisk at flere av bestemmelsene i dyrehelseforordningen må hjemles i matloven § 33 første og annet ledd, såkalte «joker»-bestemmelser. Dette er hjemler som er ment å skulle brukes i mer uforutsette situasjoner. Mattilsynet mener derfor at flere av de spesielle forskriftshjemlene i matloven bør endres. Dette vil gi Stortinget bedre oversikt og kontroll enn om loven systematisk utvides av forvaltningen med hjemmel i lovens generelle forskriftshjemler.

Mattilsynet har sett at det er behov for å endre matloven, fordi dyrehelseforordningen på enkelte områder går lenger enn dagens matlov. Etter dyrehelseforordningen kan flere pålegges plikter enn etter matloven. Dette viser seg ved at driftsansvarligbegrepet i dyrehelseforordningen også omfatter private, ikke-kommersielle dyrehold, til forskjell fra virksomhetsbegrepet i matloven. For eksempel vil en hesteeier som har et privat hestehold, eller eier av minigris være driftsansvarlig etter dyrehelseforordningen, men ikke en virksomhet etter matloven.

Matloven bør endres i samsvar med dyrehelseforordningen, slik at plikter knyttet til etablering, som for eksempel registrering, kan gis til andre enn virksomheter, herunder private hestehold, jf. § 7. Matloven bør også endres slik at flere kan gis plikt til å sørge for at de som jobber knyttet til aktiviteter med dyr, har tilstrekkelig kunnskap om dyrehelse. I dagens matlov er forskriftshjemmelen til å kunne sørge for kunnskap også rettet mot virksomheter, jf. § 8.

Videre er det en varslingsplikt for flere sykdommer etter dyrehelseforordningen enn det som følger av matloven, jf. §§ 6 andre ledd. I tillegg åpner dyrehelseforordningen for å delegere oppgaver til andre enn offentlige veterinærer etter dyrehelseforordningen, hvilket det ikke kan gjøres etter dagens matlov § 23.

Lovendring vil etter all sannsynlighet ikke være klar til samtidig ikrafttredelse med dyrehelseforordningen. Vi vurderer at matloven § 33 gir tilstrekkelig forskriftshjemmel, frem til de mer konkrete endringene trer i kraft.

Endring i dyrehelsepersonelloven

Når det gjelder dyrehelsepersonelloven, er det nødvendig med lovendring for å sikre tydeligere forskriftshjemler til dyrehelsepersonelloven §§ 12 og 13 for gjennomføring av forordningens artikkel 1012 og 25(2). Dyrehelsepersonelloven § 23 som gjelder dyrehelsepersonells plikt til å utøve sin virksomhet forsvarlig, gir allerede en vid adgang til å gi utfyllende forskrifter om pliktene etter dyrehelseforordningen. På sikt vil det imidlertid være hensiktsmessig med tydeligere forskriftshjemler. Mattilsynets gruppe som jobber med å utarbeide forslag til revidert dyrehelsepersonellov tar hensyn til dette.

Det er ikke funnet behov for endring av akvakulturloven, dyrevelferdsloven eller naturmangfoldloven.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Mattilsynet har gjort rede for hvilke nytte- og kostnadsvirkninger den nye dyrehelseforordningen vil få. Disse er beregnet i tråd med krav til forenklet samfunnsøkonomisk analyse.

Berørte grupper

Den nye dyrehelseforordningen berører flere grupper, direkte eller indirekte. Det nye regelverket tydeliggjør ansvarsfordelingen mellom myndigheter og næringsaktører. Næringsaktørene innenfor LMDs ansvarsområde er driftsansvarlige for landdyr og rugeegg, herunder:

- bønder
- dyretransportører
- juridiske enheter for eksempel selskaper som har ansvar for dyr uansett størrelse
- den som driver oppsamlingssentraler, sirkus, dyrenummer eller lukkede virksomheter som for eksempel dyrehager hesteeiere eller holdere

Rettsakten retter seg også mot kjæledyreiere og Mattilsynet. Rettsakten retter seg ikke direkte mot veterinærer, men inneholder noen regler som involverer veterinærer.

Kostnadsberegninger

Det utfyllende regelverket er ikke utarbeidet ennå, men Mattilsynet har beregnet kostnadsvirkningene så langt det er mulig før dette foreligger.

Kostnadsvirkningene er delt inn i tre kategorier:

1. Nye krav i ny dyrehelseforordning med budsjettkonsekvenser for Mattilsynet med behov for finansiering

Det er beregnet en engangskostnad for Mattilsynet på om lag 29 mill. kroner i 2021/2022, samt om lag 4 mill. kroner årlig ved innføring av ny dyrehelseforordning på LMD sitt område. Mattilsynet har estimert at det er store kostnader på fiskehelseområdet. For oppdrettsnæringen kan ny klassifisering av sykdommen ILA medføre kostnader. Håndteringen av ILA utredes i et eget prosjekt i Mattilsynet der næringen er godt representert i prosjektgruppen. Hvor store kostnadene blir, vil i stor grad bestemmes ut fra hvordan sykdommen skal håndteres fremover. Ønsker man å gå for et bekjempelsesprogram som omfatter hele næringen, anslår Mattilsynet en kostnad på ca. 160 mill. kroner over to år for å få etablert programmet. Når det gjelder listeførte parasittsykdommer på skjell, vil man få en økning av kostnader på 500 000 kroner.

Mattilsynet får kostnader med utvikling og gjennomføring av opplæring og informasjonstiltak, oppretting og oppdatering av ulike registre, utvikling, drift og vedlikehold av IKT-systemer, dokumentasjon og tilgjengeliggjøring. Mattilsynet må endre flere av sine nåværende rutiner og

instrukser for hvordan tilsynet skal følges opp. I tillegg kan det bli økte utgifter til å etablere nye, samt å oppdatere overvåknings- og kontrollprogrammer.

Ved gjennomføring av forenklet samfunnsøkonomisk analyse, skal det i tillegg beregnes en skattefinansieringskostnad. Denne er beregnet til 6.6 mill. kroner.

2. Kostnadmessige virkninger som kan medføre omprioriteringer i Mattilsynet

I tillegg til de antatte kostnadene under punkt 1 har arbeidet med ny dyrehelseforordning medført omfattende ressursbruk i Mattilsynet. Dette har medført at Mattilsynet har omprioritert og nedprioritert enkelte oppgaver. Implementering av ny forordning krever også et betydelig omfang arbeidstimer av de ansatte i Mattilsynet i 2021 og 2022, og dette utgjør om lag 9 mill. kroner.

3. Nye krav i ny forordning med kostnadsvirkninger for andre enn Mattilsynet

Mattilsynet er ikke ferdig med å diskutere kostnadsvirkningen med næringen. De anslår at næringen både vil ha engangskostnader og årlige kostnader knyttet til innføringen av ny dyrehelseforordning, uten at dette er angitt nærmere.

Næringen får kostnader med oppdatering av informasjons- og veiledningsmateriell, utvidet omfang av registreringsplikt, oppretting og oppdatering av ulike registre, godkjenning av merker og endrete merkekrav for enkelte dyreslag, samt utvikling, drift og vedlikehold av IKT-systemer. I tillegg kan det bli økte utgifter til å etablere nye og oppdatere overvåknings- og kontrollprogram.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for matområdet der berørte departementer og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel med visse tilpasninger.

32017L0828 Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/828 av 17. mai 2017 om endring av direktiv 2007/36/EF med hensyn til å fremme langsiktig aksjeeierengasjement

Sammendrag av innhold

Europaparlamentets og rådets direktiv 2017/828 gjelder endring av direktiv 2007/36/EF om oppmuntring til langsiktig aksjonæringasjement, og 2013/34/EU om visse sider av redegjørelsen for eierstyring og selskapsledelse (Engelsk: Corporate Governance).

Merknader

Direktivet er EØS-relevant og berører regelverk som Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har ansvar for.

Regelverket skal gjelde for selskaper som omsetter sine aksjer i et regulert marked, institusjonelle eiere av noterte aksjer og tjenesteytere som tilbyr tjenester i forvaltningen av slike verdipapir.

De tilleggene det gjelder er i hovedtrekk:

- Selskapets rett til kunnskap om aksjeeiere. Forslaget skal harmoniserer med fjerde hvitvaskingsdirektiv.
- Mellommenn. Forslag til mekanismer som pålegger mellommenn å formidle opplysninger som gjelder selskapets rett til kunnskap om sine aksjeeiere og meldinger fra selskapet som gir aksjonærer mulighet til å utøve sine rettigheter.
- Krav om mer åpenhet hos institusjonelle investorer, kapitalforvaltere og rådgivende stedfortredere. Disse aktørene pålegges mer åpenhet om sin virksomhet.
- Åpenhet om lønn og godtgjørelser til selskapenes ledere. Krav til at selskapene har og gjør alminnelig kjent sine retningslinjer for lønn og godtgjørelser, og at det rapporteres offentlig om retningslinjene og hvordan de er anvendt i praksis.
- Åpenhet om og forankring av avtaler som inngås med nærstående. Selskapet skal rapportere om og gi offentlig tilgang til avtaler av noe omfang som er inngått med personer eller gruppe av personer som har nære relasjoner til selskapet, eks. ledere og gruppe av aksjonærene. Det forutsettes vilkår om forankring i generalforsamling, eller med andre virkemidler som gir vern for selskapets og aksjonærenes interesser.

Rettslige konsekvenser

Direktivet inneholder elementer ut over det som i dag er en del av norsk regelverk og vil kreve lovendringer blant annet i aksje- og allmennaksjeloven.

Frist for implementering i Den europeiske union av nye regler er 10. juni 2019. Frist for EØS-landene vil besluttes ved innlemmelse av rettsakten i EØS-avtalen.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Direktivet vil virke inn på allmennaksjeselskaper, tjenesteytere i verdipapirmarkedet, institusjonelle investorer og kapitalforvaltere. I noen grad representerer reglene kodifisering av standarder som allerede er i bruk. Eventuelle konsekvenser vil gjelde for å etterleve krav som går ut over det som er gjengs standard i bransjen. Det er ikke kartlagt hvor omfattende dette vil være for de berørte aktører i Norge.

Sakkyndige instansers merknader

Direktivet er funnet relevant og akseptabelt, og er behandlet i Spesialutvalget for selskapsrett.

32018R1212 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/1212 av 3. september 2018 om fastsettelse av minstekrav til gjennomføring av bestemmelsene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/36/EF med hensyn til aksjeeieres identitet, overføring av opplysninger og tilrettelegging for utøvelse av aksjeeierrettigheter

Sammendrag av innhold

Kommisjonens gjennomføringsforordning 2018/1212 av 3. september 2018 om *fastsettelse av minimumskrav vedrørende gjennomføringen av bestemmelsene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/36/EF for så vidt angår identifikasjon av aksjeeiere, videreformidling av opplysninger og tilretteleggelse for utøvelse av aksjeeierrettigheter*.

Det er et formål for forordningen at rettigheter og plikter som følger av aksjonærrettighetsdirektivet gjennomføres på en ensartet måte. Det gjelder den rett som selskaper har til å identifisere aksjeeiere, og pålegg om å formidle opplysninger som en del av prosessen med indentifisering. Forordningen skal hindre at det vedtas nasjonale standarder som er innbyrdes inkompatible.

Merknader

Rettslige konsekvenser

Regelverkverk som implementeres ifølge forordningen kan berøre selskaper med forvalterregistrerte aksjer, og selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked og aktører i verdipapirmarkedet.

Forordningen vil med andre ord ha konsekvenser for allmennaksjeloven, og eventuelt regelverk for regnskap og handel med verdipapirer.

Forordningen forutsetter at det kan benyttes standardiserte format i kommunikasjonen til aksjeeiere fra selskapene og via formidlere. Formatene er tatt inn i vedleggene til forordningen.

Opplysningene skal være på samme språk som selskapets regnskap, samt et alminnelig språk i internasjonal finansverden. Selskapet kan etter en konkret vurdering unnlate å sende meldinger på annet språk, dersom det ikke er nødvendig ut fra aksjeutstederens aksjeeierbase. Kommunikasjon mellom formidlere skal skje elektronisk i maskinlesbart format på en industristandard som for eksempel ISO eller en standard som er kompatibelt med ISO. Formidlere skal gi aksjeeierne tilgang til informasjon og eventuelle løsninger for utøvelse av aksjeeierhandlinger, med mindre noe annet er avtalt med aksjeeieren.

Forordningen gir minimumskrav til opplysninger som skal sendes fra selskapet. Det gjelder anmodninger om aksjeeiers identitet, innholdet i innkalling til generalforsamlingen, samt eventuelle endringer og avlysning. Detaljene er tatt inn i vedlegg til forordningen.

Retten til å utøve aksjeeierrettigheter på generalforsamling skal bekreftes overfor aksjeeier av formidler. Er det flere formidlere gjelder vilkåret om bekreftelse den siste i kjeden. Dersom selskapet krever forhåndsvarsel om deltakelse på generalforsamling og når aksjeeier anmoder om det, skal formidler videreformidle melding fra aksjeeier om deltakelse på generalforsamling.

Forordningen omfatter dessuten minimumskrav til opplysninger som følger av reglene i selskapsdirektivene om aksjonærrettigheter som skal kommuniseres fra selskapet til aksjeeiere. Som en del av minimumskravene er gitt tidsfrister for å melde selskapshendelser, og for å etterkomme vilkårene for prosessen med indentifisering av aksjeeiere. Utsteder skal gi informasjon til formidler innen rimelig tid, senest samme virkedag som selskapshandlingen blir offentliggjort etter nasjonal lov. Formidlere skal sikre at aksjeeieren har rimelig tid til å reagere på informasjonen den mottar fra formidleren.

Selskapet og formidler skal implementere nødvendige tekniske og organisatoriske verktøy og virkemidler for å sikre hensynet til sikkerhet, integritet og autentisering av informasjon. Formidlere skal verifisere avsender av forespørsler etter forordningen.

Gjennomføringsforordningen trer i kraft i EU 20. september 2020. Forordningen er på nåværende tidspunkt ikke innlemmet i EØS-avtalen.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forordningen vil i hovedsak berøre selskaper med forvalterregistrerte aksjer, og selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked og aktører i verdipapirmarkedet.

De administrative og økonomiske konsekvensene er ikke beregnet. Kostnadene vil gjelde noterte selskaper og forvaltere av verdipapirer. Omfanget av de administrative og økonomiske konsekvensene vil bero på i hvilken grad forordningen vil kreve endringer i eksisterende rutiner, hvilken grad digitale hjelpemidler kan utnyttes og hvor mye som kan automatiseres.

Det antas ikke at forordningen har vesentlige kostnader for offentlig sektor

Sakkyndige instansers merknader

Saksområdet hører til spesialutvalget for selskapsrett.

Forordningen vil kreve implementering i norsk rett. Rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

32015R1222 Kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordningen om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering («Capacity allocation and congestion management», CACM) er vedtatt i EU med hjemmel i forordningen om grensekryssende krafthandel (forordning (EF) 714/2009). Denne gir hjemmel for at Europakommisjonen kan vedta underliggende forordninger om nettkoder og retningslinjer. Disse legger til rette for et integrert marked for elektrisitet, krav til samarbeid mellom systemoperatører om driften av kraftsystemet, herunder sikkerhets- og beredskapskrav samt krav til tilknytning til nettet for både produksjon og forbruk.

CACM skal legge til rette for et mer harmonisert regelverk for sammenkobling av europeiske kraftmarkeder og tildeling av kapasitet for overføring av kraft mellom budområder. Forordningen regulerer de fysiske markedene for omsetning av elektrisk kraft dagen før fysisk levering (day-ahead) og fram til driftstimen (intradag). Disse markedene sikrer i stor grad den momentane balansen mellom tilbud og etterspørsel som til enhver tid må finnes i kraftsystemet. For å koble sammen landenes markeder for krafthandel, er det nødvendig at operatører for transmisjonssystemene (TSOer) koordinerer beregningen av tilgjengelig kapasitet i kraftnettet.

Forordningen har krav om at aktører som TSOer og kraftbørser skal arbeide videre med å utvikle og avstemme vilkår og metoder for å operasjonalisere det regelverket som ligger i forordningen, som utvikles videre i tråd med prinsippene for markedsdesign i den tredje energimarkedspakken. CACM retter seg mot forskjellige aktører i energimarkedet, blant annet nasjonale reguleringsmyndigheter for energi (NRAer), systemoperatører (TSOer), kraftbørser («Nominated Electricity Market Operator», NEMOer), organisasjonen for det europeiske nettverket for operatører av transmisjonssystem for elektrisitet (ENTSO-E) og byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndighetet (ACER).

CACM inneholder en fortale og fem hoveddeler: Bakgrunn og formål fremgår av hoveddel. Hoveddel 2 er den mest omfattende, er inndelt i åtte kapitler og inneholder artiklene 14 til 72. Hoveddel 3 er inndelt i tre kapitler med artiklene 73 til 80. Hoveddel 4 har to artikler. Hoveddel 5 har overgangsbestemmelser for Irland og Nord-Irland (artikkel 83) og bestemmelser om ikrafttredelse (artikkel 84).

Hovedinnhold i forordningen

Del I om alminnelige bestemmelser

Virkeområdet for CACM fremgår av artikkel 1. Forordningen gir detaljerte retningslinjer for tildeling av overføringskapasitet mellom budområder og håndtering av kapasitetsbegrensninger i day-ahead- og intradagmarkedet for elektrisk kraft. Forordningen gjelder transmisjonssystemer og grensekryssende overføringsforbindelser i EU, med unntak for øyer som ikke er forbundet med andre transmisjonssystemer. I medlemsstater med flere enn én TSO, gjelder forordningen for alle TSOer.

Nærmere bestemmelser om definisjoner, formålet med samarbeid om kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, utpeking av NEMO og tilbakekalling av utpeking, kriterier for dette og oppgavene for NEMO fremgår av artiklene 2 til 7. NEMOene skal i samarbeid med TSOene utføre

priskobling av day-ahead- og intradagmarkedene. Det innebærer at NEMOen skal kalkulere kraftprisene i de ulike budområdene ut fra en felles europeisk prisalgoritme til samme tid hver dag.

NEMOene skal samarbeide om å utvikle, gjennomføre og drifte en funksjon som markedskoblingsoperatør (MCO-funksjon), som ved hjelp av prisalgoritmen matcher kjøps- og salgsbud på en mest mulig optimal måte. Basert på resultatene fra markedskoblingen skal NEMOene informere kundene sine om inngåtte kraftkontrakter, priser og kraftflyt mellom budområder. NEMOene har også vanlige børsoppgaver, som å motta bud fra markedsaktører og stå for avregning og clearing av kontrakter.

Hver medlemsstat skal utpeke én eller flere NEMOer. Både innenlandske og utenlandske kraftbørser kan søke om å bli utpekt. En NEMO utpekes i første omgang for en periode på fire år. Den enkelte medlemsstat kan bestemme at en annen myndighet enn reguleringsmyndigheten skal utpeke NEMO. En NEMO som er utpekt i ett medlemsland har automatisk rett til å operere som NEMO i et annet medlemsland (såkalte «passport-rights»). Samtidig vil handelsreglene i de ulike medlemslandene gjelde, og en utpekt NEMO må forholde seg til det enkelte medlemslands tilsynsmyndighet. Myndighetene skal utveksle nødvendig informasjon for å utføre effektivt tilsyn med NEMOene.

Den som søker om å bli utpekt som NEMO, skal oppfylle vilkår som fremgår av artikkel 6 om blant annet krav til nødvendige ressurser, å gi informasjon til markedsaktørene, kostnadseffektivitet, separate regnskap og forretningsmessig atskillelse, likebehandling, markedsovervåkning, avtaler om åpenhet og konfidensialitet, clearing- og avregningstjenester og koordinering med TSOene i medlemslandene.

NEMOer skal fungere som kraftbørser i nasjonale eller regionale markeder og gjennomføre day-ahead- og intradagmarkedskobling i samarbeid med TSOer (artikkel 7).

Det er bestemmelser om TSOenes oppgaver i markedskoblingen for day-ahead og intradaghandel i artikkel 8. Blant annet skal TSOene samarbeide om krav til priskoblingen og algoritmene for matching av bud, validere matchingalgoritmene, etablere og utføre kapasitetstildeling, beregne tilgjengelig overføringskapasitet mellom budområder, kontrollere resultatene fra markedskoblingen, foreslå åpnings- og stengtider for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder og dele flaskehalsinntekter i henhold til en metode som utvikles i samsvar med artikkel 73.

I artikkel 9 er det en prosedyre for hvordan TSOer og NEMOer skal samarbeide om å utvikle nærmere vilkår og metoder for utføre oppgavene etter artiklene 7 og 8. Disse aktørene skal utarbeide forslag knyttet til en rekke temaer, som deretter må godkjennes av de nasjonale reguleringsmyndighetene. Noen eksempler er felles nettmodell, metode for kapasitetstildeling, metode for fordeling av flaskehalsinntekter og en felles MCO-funksjon. Noen av forslagene skal utvikles på europeisk nivå, mens andre skal utvikles innenfor regioner eller på nasjonalt nivå. Forslagene skal sendes på høring, godkjennes i samsvar med prosedyren i artikkel 9, og deretter offentliggjøres på internett.

Når TSOer og NEMOer i fellesskap skal utarbeide og bli enige om forslag til vilkår og metoder er utgangspunktet krav om enstemmighet. Dersom de ikke blir enige, avgjøres forslagene med kvalifisert flertall. I de felleseuropeiske beslutninger består et kvalifisert flertall av TSOer eller NEMOer som representerer minimum 55 prosent av medlemslandene og 65 prosent av befolkningen i EU. Et mindretall må omfatte TSOer eller NEMOer som representerer minst fire medlemsland for å være blokkerende.

I de regionale beslutningene består et kvalifisert flertall av TSOer som representerer minimum 72 prosent av medlemslandene som er berørt, og minst 65 prosent av befolkningen i den aktuelle regionen. Et mindretall må minst omfatte TSOer som representerer mer enn 35 prosent av

befolkningen i medlemslandene, samt TSOer som representerer minst et ytterligere medlemsland som er berørt, for å være blokkerende. Dette gjelder regioner som består av flere enn fem medlemsland. I regioner som består av fem eller færre land, skal det være enstemmighet når TSOene fremmer forslag til felles vilkår og metoder. Når NEMOer fremmer forslag til vilkår og metoder i en region fattes beslutninger ved enstemmighet.

Landenes nasjonale reguleringsmyndighet (NRA) skal godkjenne forslag til vilkår og metoder utviklet av TSOene og NEMOene. Hvis NRAene ikke godkjenner forslaget, kan de be om at det utarbeides et nytt forslag, og må innen gitte tidsfrister fatte en beslutning om det nye forslaget. Dersom flere enn én NRA skal godkjenne fremlagte forslag, skal de samarbeide for å komme fram til enighet, eventuelt ta i betraktning en uttalelse fra byrået for samarbeid mellom reguleringsmyndigheter, ACER. Hvis NRAene ikke kommer fram til enighet innen en frist på seks måneder, eller dersom de i fellesskap ber om det, skal ACER fatte en beslutning om de fremlagte forslagene til vilkår og metoder innen en frist på seks måneder, jf. artikkel 9 nr. 11.

Artikkel 9 nr. 11 viser til bestemmelsen i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter artikkel 8. Denne gir ACER myndighet til å treffe vedtak om vilkår for tilgang til kraftforbindelser ved uenighet mellom nasjonale reguleringsmyndigheter i saker innenfor deres myndighetsområde. Saksforhold som kan bli gjenstand for vedtak av ACER i henhold til CACM, knytter seg til oppgavene for TSOene og NEMOene som er listet opp i artikkel 9.

TSOer og NEMOer skal i fellesskap organisere daglig drift av markedskoblingen for handel day-ahead og intradag (artikkel 10). ACER og Kommisjonen skal inviteres til å delta som observatører. ACER skal i samarbeid med ENTSO-E sørge for at berørte aktører («stakeholders») blir involvert (artikkel 11). TSOer og NEMOer som utarbeider forslag til vilkår og metoder, eller endringer av disse, skal sørge for høring blant berørte aktører og ta hensyn til høringsinstansenes synspunkter (artikkel 12).

Det er bestemmelser om taushetsplikt i artikkel 13.

Del II om vilkår, betingelser og metoder for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering

TSOene og NEMOene skal i samarbeid utvikle vilkår og metoder for å oppnå en koordinert kapasitetstildeling og en effektiv kobling av day-ahead- og intradagmarkedene. Slikt samarbeid på tvers av landegrensene er nødvendig for å fremme gjennomføring og effektiv drift av det indre markedet for elektrisitet. Utvikling av vilkår og metoder skal følge beslutningsprosedyrene som fremgår av hoveddel I.

TSOene skal beregne grensekryssende kapasitet for handel med elektrisk energi i day-ahead- og intradagmarkedet. Artikkel 15 fastsetter krav til inndeling i regioner for kapasitetsberegning innenfor det europeiske kraftmarkedet. Inndelingen avgjør hvilke TSOer, NEMOer og NRAer som skal være involvert i beslutninger som skal fattes på regionalt nivå.

TSOene utarbeider en felles nettmodell i tråd med artiklene 16 til 19. Den skal omfatte en modell av transmisjonssystemet med blant annet relevant informasjon om produksjon og forbruk for beregning av tilgjengelig kapasitet og overføringsbegrensninger mellom budområder. Hvilke opplysninger som skal inngå i de individuelle (nasjonale) nettmodellene (IGM) er angitt i TSO-forslaget til Common Grid Model Methodology (CGMM) som ble godkjent av alle europeiske energireguleringsmyndigheter i mai 2017.

CACM artikkel 20 til 30 inneholder krav til metodene og prosessene for kapasitetsberegning, og denne skal som minimum være koordinert på regionalt nivå. TSOene i den enkelte region skal i

fellesskap foreslå om en metode for kapasitetsberegning i regionen. Det er oppstilt to tillatte metoder: En flytbasert metode, som innebærer at kraftutvekslingen på tvers av budområder begrenses av forskjellige faktorer for utveksling, samt disponible marginer på kritiske nettkomponenter. Denne metoden skal brukes for beregning av tilgjengelig kapasitet når grensekryssende kapasitet i høy grad er gjensidig avhengig. Den andre metoden, samordnet netto overføringskapasitet, baserer seg på å definere maksimal utveksling av energi mellom tilgrensende budområder før faktisk utveksling finner sted. Denne metoden skal bare brukes i regioner hvor grensekryssende kapasitet er mindre gjensidig avhengig, og det kan påvises at den flytbaserte metoden ikke vil gi ekstra nytte.

ENTSO-E skal senest to år etter ikrafttredelsen av forordningen utarbeide en rapport til ACER om kapasitetsberegningen og -tildelingen (artikkel 31). På anmodning fra ACER skal ENTSO-E deretter annethvert år utarbeide en rapport.

CACM har krav og prosedyrer for gjennomgang av eksisterende inndeling i budområder, samt utarbeidelse av forslag fra TSO om budområdenes konfigurasjon (artiklene 32 til 34). Det fremgår av fortalen til forordningen (punkt 11) at budområdeinndeling som reflekterer tilbud og etterspørsel er en forutsetning for at en flytbasert kapasitetsberegning skal fungere optimalt.

TSOene skal utvikle en felles metode for mothandel og spesialregulering innenfor regionene for kapasitetstildeling (artikkel 35). Forslag skal sendes på høring før de godkjennes av NRAene. Nærmere bestemmelser om prosessen der NEMOer og TSOer skal utvikle priskoblingsalgoritmer, følger av artiklene 36 og 37.

Artiklene 38 til 45 har bestemmelser om priskoblingsalgoritmene, blant annet hvilke produkter de skal være tilpasset for, maksimums- og minimumspriser, prising av grensekryssende kapasitet, etablering av reserveløsninger, resultater av algoritmene og offentliggjøring av markedsinformasjon. Det legges opp til at kapasiteten skal prises og reflektere flaskehalskostnaden hvis kapasiteten er begrenset. Det er også bestemmelser om ordninger for mer enn én NEMO i et budområde og for utenlandsforbindelser som opereres av andre enn sertifiserte TSOer.

Artiklene 46 til 50 har bestemmelser om koblingen i day-aheadmarkedet, herunder anskaffelse av inngangsdata, driften av den daglige markedskoplingen i day-ahead, levering av resultater, beregning av planlagt utveksling og fallback-prosedyrer.

Artiklene 51 til 62 har bestemmelser om koblingen i intradagmarkedet, herunder mål, resultater fra algoritmen om matching av kontinuerlig handel, tillatte produkter, minimums- og maksimumspriser og prising av intradagskapasitet. Det skal utvikles en metode for å beregne planlagt utveksling som følge av intradagmarkedskoblingen.

Artikkel 63 har bestemmelser om regionale tilleggsauksjoner i intradagmarkedet. Relevante NEMOer og TSOer på budområdegrenser kunne innen 24. januar 2017 legge fram et felles forslag til utforming og gjennomføring av slike.

Artiklene 64 til 67 har bestemmelser om midlertidige intradagordninger i nærmere angitte situasjoner og artikkel 68 har bestemmelser om at de sentrale motpartene skal sikre rettidig clearing og avregning av budene, samt deltakernes anonymitet. Artikkel 69 har bestemmelser om at TSOene skal utarbeide et felles forslag til frist for når budene i day-aheadmarkedet skal være bindende. Artikkel 70 har bestemmelser om handlingsrom for justering av overføringskapasiteten og tildelingsbegrensninger. Artiklene 71 og 72 har bestemmelser om når tildelt overføringskapasitet anses som bindende, og tiltak i forbindelse med force majeure og nødstilfeller.

Del III om kostnader

TSOene skal etablere en felleseuropeisk metode for fordeling av flaskehalsinntekter mellom TSOene som eier overføringsforbindelsen der flaskehalsinntektene oppstår. Dette skal blant annet fremme effektiv langsiktig drift og utvikling av transmisjonssystemet og effektiv drift av det felleseuropeiske elektrisitetmarkedet (artikkel 73). Videre skal TSOene innenfor hver enkelt region etablere en felles metode for deling av kostnader for mothandel og opp- og nedregulering. Metoden skal omfatte løsninger for deling av kostnader for tiltak som har grensekryssende virkning (artikkel 74).

CACM har bestemmelser om dekning av kostnader som påføres blant annet NEMOer og TSOer i forbindelse med kapasitetsberegning og flaskehalshåndtering (artiklene 75 til 80). Kostnader for TSOene knyttet til flaskehalshåndtering og ulike prosesser for å overholde forordningen, skal dekkes via tariffer eller andre passende mekanismer. NEMOer kan få dekket kostnader som de er påført i tilknytning til etablering og drift av MCO-funksjonen. NEMOer og TSOer skal utarbeide en årlig rapport til reguleringsmyndighetene, som skal publiseres av ACER (artikkel 80). Rapporten skal blant annet redegjøre for kostnader knyttet til opprettelse, endringer og drift av day-ahead- og intradagmarkedskoblingen.

Del IV om delegering av oppgaver og overvåking («monitoring»)

En TSO eller NEMO kan delegere alle eller noen av oppgavene etter forordningen til en eller flere tredjeparter, hvis denne kan utføre de aktuelle oppgavene minst like effektivt (artikkel 81).

I henhold til artikkel 82 skal reguleringsmyndighetene eller andre relevante myndigheter føre tilsyn med den eller de enheter som utfører MCO-funksjonene. Andre lands reguleringsmyndigheter eller relevante myndigheter, samt ACER, skal bidra når dette er hensiktsmessig. Det er krav til at ENTSO-E skal følge med på gjennomføring av markedskoblingen for day-ahead- og intradag, og bestemmelser om at TSOer, NEMOer og andre skal sende nødvendige opplysninger til ENTSO-E.

Merknader

Rettslige konsekvenser

CACM er hjemlet i forordning 714/2009 om grensekryssende krafthandel, som er innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017. OED anser CACM som EØS-relevant. Spørsmål om EØS-tilpasninger avklares i dialog med EU-siden. Det er foretatt en gjennomgang av innholdet i rettsakten sammenholdt med norsk regelverk, som har vært sendt på høring.

Gjennomføringen av CACM vil kreve justeringer i energiloven § 4-5 (organisert markedsplass) og § 10-2 (utlevering av opplysninger til ENTSO-E). Det er også behov for endringer i forskrifter. Forslag til endringer i energiloven og forskrifter til gjennomføring av CACM i norsk rett er sendt på offentlig høring ved brev av 23. november 2018 fra Olje- og energidepartementet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet vurderer at gjennomføringen av CACM vil bidra til en styrket regulering av markedene for elektrisitet nasjonalt og internasjonalt. Dette forventes å gi et mer velfungerende energimarked og en mer effektiv nettvirksomhet. Med bakgrunn i at det i stor grad dreier seg om formalisering av eksisterende prosesser og samarbeid, anses CACM å kunne gjennomføres uten større økonomiske og administrative konsekvenser.

Gjennomføringen av CACM i Norge innebærer at Statnett som TSO medvirker i utviklingen av vilkår og metoder, og at reguleringsmyndigheten for energi i Norge, NVE v/RME, skal godkjenne forslag til

vilkår og metoder som utarbeides av TSOer og kraftbørser og føre tilsyn med forordningen i det norske kraftmarkedet. Innlemmelse av forordningen innebærer at RME må samarbeide med andre lands reguleringsmyndigheter for energi og i ACER, som RME gjør i dag. Statnett samarbeider også med andre lands TSOer i dag.

Gjennomføring av CACM vurderes ikke å medføre endringer i den grunnleggende ansvarsfordelingen mellom myndighetsorganer på energiområdet i Norge som ble lagt til grunn ved Stortingets behandling av Prop. 5 L (2017-2018).

NVE v/RME skal utpeke markedsoperatører og kan fastsette eller godkjenne ytterligere vilkår for disse og for handel på slike markeds plasser. Det gjelder også for markedsoperatører utpekt i et annet EØS-land, som skal kunne tilby tjenestene sine i Norge. Departementets vurdering er at forslaget ikke vil ha store konsekvenser for NVEs virksomhet og organisering. CACM vil i større grad legge til rette for at flere kraftbørser kan operere i Norge, og er vurdert å medføre behov for endringer i energiloven § 4-5 om markeds plasskonsesjon.

Systemprisen er en teoretisk pris for det nordiske kraftmarkedet, og beregnes ut fra en forutsetning om at det ikke er overføringsbegrensninger i det nordiske transmisjonsnettet. Systemprisen brukes blant annet som referansepris i det finansielle markedet, og beregnes i dag på frivillig grunnlag av Nord Pool. Det er ikke et vilkår i forordningen at en NEMO skal beregne en slik referansepris. De nordiske TSOene har fremmet et forslag som ivaretar muligheten for å beregne systemprisen på samme grunnlag som tidligere, som er godkjent av de nordiske reguleringsmyndighetene.

Det er nødvendig med effektive rutiner for samarbeid og informasjonsdeling mellom Statnett, reguleringsmyndigheter og markedsoperatørene, når Statnett får flere slike å forholde seg til.

Sakkyndige instansers merknader

Spesialutvalget for energi har behandlet rettsakten og funnet den EØS-relevant og akseptabel med tilpasninger.

Innspill fra høringen med frist 22. februar 2019 finnes her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--gjennomforing-av-kommisjonsforordning-eu-20151222-om-fastsettelse-av-retningslinjer-for-kapasitetstildeling-og-flaskehalshandtering-cacm/id2620375/?expand=horingsbrev>

32017R1485 Kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 av 2. august 2017 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnett for elektrisk kraft

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordningen om etablering av en retningslinje om systemdrift (SOGL) er vedtatt i EU med hjemmel i forordningen om grensekryssende krafthandel (forordning (EF) 714/2009). Denne gir hjemmel for at Europakommisjonen kan vedta underliggende forordninger om nettkoder og retningslinjer. Disse legger til rette for et integrert marked for elektrisitet, med krav til samarbeid og harmoniserte regler for alle som er involvert i planlegging, drift og utnyttelse av det europeiske energisystemet.

Forordningen om systemdrift (SOGL) setter krav til driftssikkerhet og tiltak for å opprettholde normal drift, og legger utgangspunktet for felles metoder, prinsipper og tidsfrister for driftsplanlegging og driftssikkerhetsanalyser. Forordningen inneholder også regler for frekvensregulering og reserver, inkludert tekniske krav til blant annet responstider og volum.

Hovedinnhold i forordningen

Hoveddel 1: Generelle bestemmelser

Artikkel 1 til 4 har innledende bestemmelser. Formålet med forordningen er å sikre god driftssikkerhet og frekvenskvalitet, samt effektiv utnyttelse av ressurser og infrastruktur i det sammenkoblede europeiske kraftsystemet. Forordningen inneholder krav og prinsipper for driftssikkerhet, og fastsetter regler og ansvarsforhold for koordinering og datautveksling mellom transmisjonssystemoperatører (TSO), distribusjonssystemoperatører (DSO) og viktige nettbrukere (SGU), i forbindelse med både driftsplanlegging og nærmere selve driftstimen. Forordningen gir også bestemmelser om opplæring og sertifisering av ansatte hos systemoperatøren, og stiller krav til planlegging av driftsstanser og til driftsplanlegging mellom TSOenes ansvarsområder, samt regler som søker å etablere et felles rammeverk for frekvensregulering og reserver i EU.

Artikkel 5 til 7 har bestemmelser om utvikling og godkjenning av metoder og krav, rapportering mv. Det er krav om at TSOene skal utvikle ulike metoder, avtaler, betingelser med mer, og detaljerte regler for hvordan disse skal godkjennes. Dels skal dette gjøres på nasjonalt, regionalt eller europeisk nivå. Forordningen har også bestemmelser om kostnadsfordeling, konfidensialitet, konsultasjoner og involvering av aktører.

Hoveddel 2: Driftssikkerhet

Artikkel 18-26 har bestemmelser om driftstilstanden i kraftsystemet. Forordningen definerer i artikkel 18 når kraftsystemet er i ulike driftstilstander som normal, anstrengt, nødsituasjon, blackout og gjenoppretting. Dette bestemmes ut i fra hvorvidt ulike grenser for blant annet spenning og frekvens er overholdt eller overskredet. TSOene skal forberede og bruke ulike avbøtende tiltak for å opprettholde eller forbedre driftstilstanden i kraftsystemet.

Artikkel 20-23 inneholder bestemmelser om kategorier av tiltak, samt hva slags prinsipper og kriterier som skal legges til grunn for bruk av tiltakene. Artikkel 25 sier at hver TSO skal spesifisere grenseverdier for driftssikkerheten. Artikkel 26 sier at TSOen skal utarbeide en konfidensiell sikkerhetsplan med en risikoanalyse som skal dekke scenarioer for fysiske trusler eller cybertrusler bestemt av medlemsstaten.

Bestemmelser om spenningskontroll, reaktiv effekt, kortslutningsstrøm og kraftflyt fremgår av artikkel 27-32. TSOen skal sørge for at spenningen holdes innenfor gitte grenser. Artikkel 28 omtaler forpliktelser for viktige nettbrukere (eksempelvis store produsenter og forbrukere) om spenning og

reaktiv effekt. Dersom spenningen i et punkt er utenfor grenseverdiene, skal TSOen skal bruke avbøtende tiltak for å få spenningen tilbake innenfor grenseverdiene. TSOen må blant annet sørge for å ha reaktiv effekt reserver for å holde spenningen i sitt ansvarsområde innenfor grenseverdiene.

Det er bestemmelser om analyse av uforutsette hendelser og beskyttelsestiltak i artikkel 33-39. Artikkel 33 pålegger hver TSO å lage en liste over ulike typer uforutsette hendelser som kan true driftssikkerheten, som skal være basert på sannsynlighet for at hendelsen inntreffer. Hver TSO skal utføre en analyse av de uforutsette hendelsene for å og identifisere avbøtende tiltak for å håndtere hendelsene, samt vurdere risikoen forbundet med de uforutsette hendelsene. Dersom en hendelser medfører driftsforstyrrelser, skal TSOen benytte tiltakene for å oppnå normal driftstilstand igjen. TSOen skal drifte transmisjonssystemet med beskyttelsestiltak og vern for å automatisk unngå spredning av driftsforstyrrelser som kan sette driftssikkerheten i fare. Ved bruk av spesielle planer for vern, må TSOene følge bestemte prinsipper.

Artikkel 40-53 har bestemmelser om datautveksling. Artikkel 40 forteller hva slags informasjon TSOen skal samle inn og dele med andre TSOer i den grad det er nødvendig for å gjennomføre driftssikkerhetsanalysen som følger av artikkel 72. Dette gjelder blant annet informasjon om produksjon, forbruk, mm. Alle TSOer skal bli enige om krav til organisering, roller og ansvarsforhold for datautveksling. TSOene skal utveksle teknisk informasjon og informasjon om driftstilstanden i systemet med sanntidsdata. Det er også bestemmelser om hva slags informasjon som skal utveksles mellom TSOer og DSOer, samt mellom TSOer og eiere av forbindelser eller produksjonsenheter som er knyttet til transmisjonssystemet. Videre er det bestemmelser om datautveksling mellom TSOer, DSOer og produksjonsenheter som er knyttet til distribusjonsnett, samt mellom TSOer og forbruksenheter.

Artikkel 54-63 har bestemmelser om roller og ansvarsforhold. Viktige nettbrukere skal gi beskjed til TSOen eller DSOen der de er tilknyttet, dersom de planlegger å gjøre tekniske endringer på eget utstyr som kan få innvirkning på oppfyllelsen av retningslinjen. Artikkel 55 fastslår tydelig at det er TSOen som er ansvarlig for driftssikkerheten i sitt ansvarsområde. Artikkel 56-57 gir bestemmelser om testing av anlegg i ulike simulerte driftssituasjoner. TSOen skal også å utvikle og gjennomføre program for opplæring og sertifisering av ansatte.

Hoveddel 3: Driftsplanlegging

Forordningen har bestemmelser om nettmodeller og analyser av driftssikkerheten i artikkel 64-75. For å utføre driftssikkerhetsanalyser som følger av forordningen, skal hver TSO utarbeide en individuell nettmodell for ulike tidsrammer. Det er bestemmelser om hvordan disse skal utarbeides, hvilke elementer som må inkluderes mv. TSOene skal sammen utarbeide et forslag til metode for hvordan en felles nettmodell for de ulike tidsrammene skal utarbeides basert på de individuelle nettmodellene. Hver TSO skal utføre koordinerte analyser av driftssikkerheten for de ulike tidsrammene. Et forslag til metode for koordinering av driftssikkerhetsanalysene skal i henhold til artikkel 75 utvikles av alle TSOene.

Det er bestemmelser om regional driftssikkerhetskoordinering i artikkel 76-81. Artikkel 76 sier at alle TSOer i en kapasitetsberegningsregion (CCR) sammen skal utvikle et forslag til bestemmelser om regional driftssikkerhetskoordinering. Dette skal benyttes av den regionale driftssikkerhetskoordinatoren (RSCen) og TSOene i regionen. Dette forslaget skal ifølge artikkel 77 også omfatte organiseringen av den regionale driftssikkerhetskoordineringen, herunder utpeking av RSCer som skal gjøre spesifikke oppgaver, regler for drift av RSCene mv. I artikkel 77 (3) er det nærmere bestemmelser om hva TSOene i hver CCR skal foreslå av delegering til en RSC. Alle TSOer skal være dekket av minst en RSC, og antallet RSCer i EU skal ikke være høyere enn seks. Hver TSO skal i henhold til artikkel 78 og 79 gi RSCen informasjon og data den trenger for å kunne utføre en

koordinert regional driftssikkerhetsvurdering, og TSOene skal også gjøre de individuelle nettmodellene tilgjengelige for RSCen slik at den kan utarbeide felles nettmodeller.

Det er bestemmelser om koordinering av driftsstanser i artikkel 82-103. TSOene i de ulike regionene innenfor EU skal utvikle en prosedyre for regional koordinering av driftsstanser. Det skal også i henhold til artikkel 84 utarbeides en metode for å vurdere hvilken relevans ulike forbruks- og produksjonsenheter og nettelementer har for koordineringen av driftsstanser. Basert på denne metoden skal det utarbeides en liste i hver region over forbruks- og produksjonsenheter og nettelementer som har betydning for koordinering av driftsstanser. Det er bestemmelser om oppdatering av listene, planer for tilgjengelighet for disse enhetene, klassifisering av status for tilgjengelighet og oppdatering av planene. Hver TSO skal planlegge driftsstanser for nettelementer de selv driver. For andre enheter skal eieren utpeke eller selv være, den som planlegger driftsstanser.

I artikkel 104 til 117 er det bestemmelser om tilstrekkelig kapasitet, systemtjenester og planlegging. I henhold til artikkel 105 skal hver TSO utføre en analyse av kapasiteten i sitt ansvarsområde for å vurdere om produksjon og importmuligheter kan møte den totale etterspørselen under ulike driftsmessige scenarioer, hensyntatt reserver. Slike analyser skal gjøres for ulike tidsrammer. Hver TSO skal også ifølge artikkel 108 overvåke tilgjengeligheten av systemtjenester, samt utarbeide og gjennomføre anskaffelser av systemtjenester, og overvåke om nivået på og lokaliseringen av tilgjengelige systemtjenester er tilstrekkelig for å ivareta driftssikkerheten. TSOene skal videre etablere prosedyrer for et planleggingsområde, og gjøre nødvendige tilpasninger for å behandle planene som sendes inn. ENTSO-E skal i henhold til artikkel 114 og 115 utarbeide og drive et system for lagring, utveksling og håndtering av all relevant data for driftsplanlegging, nettmodeller, driftssikkerhetsanalyser, koordinering av driftsstanser og analyser av kapasitet.

Hoveddel 4: Frekvensregulering og reserver

Artikkel 118 til 126 har bestemmelser om typer avtaler TSOene skal inngå og innholdet i disse. Det er krav til innholdet i driftsavtalen for synkronområdet, og TSOene skal blant annet utvikle forslag til dimensjonering av primærreserver (FCR) og mål for frekvenskvalitet. Avtalen skal godkjennes av regjatorene i synkronområdet. Artikkel 119 omhandler innholdet i driftsavtalen for frekvensreguleringsblokken, og artikkel 120 for frekvensreguleringsområdet. For TSOer som deltar i den samme aktiveringsprosessen for reserver for frekvensgjenoppretting og erstatningsreserver (FRR og RR) mellom land, skal det etableres avtaler som spesifiserer TSOenes roller og ansvar. Alle TSOer som deltar i den samme prosessen for å dele på FCR, FRR eller RR skal utarbeide en avtale for hvordan delingen og utvekslingen skal foregå.

Artikkel 127-138 har bestemmelser knyttet til frekvenskvalitet. Det stilles krav til ulike parametere som skal definere frekvenskvalitet, samt bestemmelser om datainnhenting og kriterier for evaluering av frekvenskvaliteten i synkronområdet. Artikkel 136 sier at alle TSOene i synkronområdet skal spesifisere en felles rampingperiode i driftsavtalen for synkronområdet. TSOene skal også i henhold til artikkel 137 ha rett til å spesifisere restriksjoner på HVDC-forbindelsene ved å bestemme en samlet maksimum rampingrate for alle HVDV-forbindelser som forbinder et synkronområde med et annet, for å begrense påvirkningen disse har på frekvenskvaliteten.

I artikkel 139-152 er det bestemmelser om struktur for frekvensregulering. Alle TSOer i synkronområdet skal spesifisere strukturen for frekvensregulering i driftsavtalen for synkronområdet. Det er bestemmelser om stabilisering av frekvensen, automatisk og manuell prosess for å gjenoppbygge frekvensen mv. Videre er det bestemmelser som legger til rette for at TSOene kan gjenoppbygge frekvensen ved grensekryssende utveksling av reserver. Det er også generelle krav for grensekryssende kontrollprosesser. I henhold til artikkel 152 skal hver TSO drive

sitt ansvarsområde med tilstrekkelige opp- og nedreguleringsreserver for å håndtere ubalanser mellom forbruk og produksjon.

Det er bestemmelser om forskjellige reguleringsressurser i artikkel 153-162. TSOene i synkronområdet skal bestemme hvor stor kapasitet av FCR som er påkrevd. Dimensjoneringen av FCR skal blant annet ta hensyn til den dimensjonerende feilen i synkronområdet. TSOene skal også sørge for at tekniske minimumskrav til FCR oppfylles, og kan spesifisere ytterligere egenskaper for FCR for å sørge for driftssikkerheten i synkronområdet. Artikkel 155 gir bestemmelser om prekvalifiseringsprosessen for FCR-tilbydere som skal utvikles av TSOene, og artikkel 156 gir mer utfyllende bestemmelser om blant annet hvor lenge FCR-ressursene skal være aktivert. Artikkel 157-162 gir relativt tilsvarende bestemmelser for FRR og RR om dimensjonering, tekniske minimumskrav og prekvalifiseringsprosess.

I artikkel 163-170 er det bestemmelser om utveksling og deling av reserver innenfor et synkronområde. TSOer som er involvert i utveksling av reserver innenfor synkronområdet skal følge bestemmelser og blant annet opprettholde grenseverdier.

I artikkel 171-182 er det bestemmelser om utveksling og deling av reserver mellom synkronområder, blant annet om at den som eier eller driver en HVDC-forbindelse som forbinder synkronområder skal tilby muligheten til å utføre utveksling og deling av reserver, dersom slik teknologi er installert. Roller og ansvar for TSOene i forbindelse med dette skal spesifiseres i driftsavtalen i synkronområdet. TSOer og DSOer skal også tilrettelegge for at enheter som er lokalisert i distribusjonssystemet kan tilby reserver.

Hoveddel 5: Sluttbestemmelser

I artikkel 183-190 er det bestemmelser om hva slags informasjon som skal gjøres tilgjengelig, herunder informasjon om driftsavtaler, frekvenskvalitet og om de ulike typene reserver.

Etter artikkel 192 trer forordningen trer i kraft 20 dager etter at den er publisert i Official Journal of the European Union, med noe lenger frist for bestemmelsene om datautveksling.

Merknader

Rettslige konsekvenser

SOGL er hjemlet i forordning 714/2009 om grensekryssende krafthandel, som er innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017. SOGL er omfangsrik og vil utfylles ytterligere av forslag til vilkår og metoder som utvikles og godkjennes etter prosedyrene i forordningen. Det er foretatt en gjennomgang av innholdet i rettsakten sammenholdt med norsk regelverk, og forslag til forskrifter til gjennomføring av SOGL er sendt på offentlig høring ved brev av 26. september 2019 fra Olje- og energidepartementet. Vurderingen av behovet for forskriftsendringer er for øvrig ikke ferdigstilt.

Tilsvarende som for gjennomføringen av CACM vurderes SOGL å kreve justering i energiloven § 10-2 (utlevering av opplysninger til ENTSO-E). Et forslag til endring av energiloven § 10-2 tilknyttet CACM er sendt på offentlig høring ved brev av 23. november 2018 fra Olje- og energidepartementet.

Spørsmål om EØS-tilpasninger avklares i dialog med EU-siden.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet vurderer at gjennomføringen av SOGL vil bidra til å sikre et godt samarbeid om driften av kraftsystemet, god driftssikkerhet og frekvenskvalitet. Dette kan legge til rette for et mer

velfungerende kraftmarked og en mer effektiv nettvirksomhet. SOGL vil i stor grad føre til formalisering av eksisterende prosesser og eksisterende samarbeid mellom TSOene i Norden. SOGL anses å kunne gjennomføres uten større økonomiske og administrative konsekvenser. Gjennomføringen av SOGL i Norge innebærer at Statnett som TSO medvirker i utvikling av vilkår og metoder i henhold til forordningen. Reguleringsmyndigheten for energi, NVE v/RME skal godkjenne disse, og føre tilsyn med hvordan regelverket i SOGL praktiseres i Norge. Innlemmelse av forordningen innebærer at RME gis flere oppgaver, og at RME må samarbeide med andre lands reguleringsmyndigheter for energi og i ACER, som RME allerede gjør i dag. Statnett samarbeider også med andre lands TSOer i dag.

Gjennomføring av SOGL vurderes ikke å medføre endringer i den grunnleggende ansvarsfordelingen mellom myndighetsorganer på energiområdet i Norge som ble lagt til grunn ved Stortingets behandling av Prop. 5 L (2017-2018).

På denne bakgrunn anses SOGL å kunne gjennomføres uten større økonomiske og administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Spesialutvalget for energi har behandlet rettsakten og funnet den EØS-relevant og akseptabel med tilpasninger.

Innspill fra høring med frist 20. desember 2019 finnes her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--gjennomforing-av-tre-kommisjonsforordninger-gitt-i-medhold-av-tredje-energimarkedspakke/id2670188/?expand=horingsnotater>

32016R1719 Kommisjonsforordning (EU) 2016/1719 av 26. september 2016 om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetstildeling

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordningen om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetstildeling («Forward Capacity Allocation», FCA) er vedtatt i EU med hjemmel i forordningen om grensekryssende krafthandel (forordning (EF) 714/2009). Denne gir hjemmel for at Europakommisjonen kan vedta underliggende forordninger om nettkoder og retningslinjer. Disse legger til rette for et integrert marked for elektrisitet, krav til samarbeid mellom systemoperatører om driften av kraftsystemet, herunder sikkerhets- og beredskapskrav samt krav til tilknytning til nettet for både produksjon og forbruk.

FCA skal tilrettelegge for krafthandel mellom land ved å sørge for at markedsaktørene har tilgang til likvide og konkurransedyktige terminmarkeder. Dette er markeder for langsiktig krafthandel med lengre tidsrammer enn det fysiske kraftmarkedet (day-aheadmarkedet). Et velfungerende terminmarked er nødvendig for aktørenes muligheter for langsiktige prissikring og risikostyring, både i og mellom budområder. I Norden er Nasdaq OMX markeds plass for slike finansielle produkter.

FCA inneholder blant annet regler for langsiktig kapasitetsfastsettelse og etablering av en plattform for auksjonering og handel med (og unntak fra) langsiktige transmisjonsrettigheter. Hovedregelen er at TSOene skal utstede langsiktige transmisjonsrettigheter mellom budområder. Et unntak er imidlertid mulig dersom grensekryssende finansielle prissikringsverktøy eksisterer og har vist seg å være effektive. Transmisjonsrettighetene kan være fysiske eller finansielle. En finansiell transmisjonsrettighet er et rent finansielt produkt knyttet til prisdifferansen mellom to budområder (flaskehalsinntektene). Avhengig av om det er en opsjon eller en forpliktelse, har innehaveren henholdsvis en mulighet eller en plikt til å innhente eller betale prisforskjellen.

FCA retter seg mot forskjellige aktører i energimarkedet, blant annet nasjonale reguleringsmyndigheter for energi (NRAer), systemoperatører (TSOer), organisasjonen for det europeiske nettverket for operatører av transmisjonssystem for elektrisitet (ENTSO-E) og byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndighetet (ACER).

Hovedinnhold i forordningen

Forordningens del I inneholder generelle bestemmelser. Artikkel 1 angir virkeområdet og artikkel 2 har definisjoner. Formålet med forordningen utdypes i artikkel 3. Det fremgår at forordningen skal fremme effektiv handel med langsiktig overføringskapasitet med mulighet for grenseoverskridende sikringsmuligheter, optimal beregning og tildeling av langsiktig overføringskapasitet, ikke-diskriminerende tilgang til overføringskapasitet, rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av alle aktører, transparent og pålitelig informasjon og et velfungerende marked og prisdannelse. I artikkel 4 er det en prosedyre for hvordan TSOer skal samarbeide om å utvikle nærmere vilkår og metoder for å utføre oppgavene gitt i artikkel 4 punkt 6. TSOene skal utarbeide forslag knyttet til en rekke temaer innenfor rammen av forordningen, som deretter må godkjennes av de nasjonale reguleringsmyndighetene. Noen eksempler er felles allokeringplattform, harmoniserte allokeringsregler og regionalt design av langsiktige transmisjonsrettigheter. Noen av forslagene skal utvikles på europeisk nivå, mens andre skal utvikles innenfor regioner eller på nasjonalt nivå. Forslagene skal sendes på høring, godkjennes i samsvar med prosedyren i artikkel 4, og deretter offentliggjøres på internett.

Når TSOer i fellesskap skal utarbeide og bli enige om forslag til vilkår og metoder er utgangspunktet krav om enstemmighet. Dersom de ikke blir enige, avgjøres forslagene med kvalifisert flertall. I de felleseuropeiske beslutninger består et kvalifisert flertall av TSOer som representerer minimum 55

prosent av medlemslandene og 65 prosent av befolkningen i EU. Et mindretall må omfatte TSOer som representerer minst fire medlemsland for å være blokkerende.

I de regionale beslutningene består et kvalifisert flertall av TSOer som representerer minimum 72 prosent av medlemslandene som er berørt, og minst 65 prosent av befolkningen i den aktuelle regionen. Et mindretall må minst omfatte TSOer som representerer mer enn 35 prosent av befolkningen i medlemslandene, samt TSOer som representerer minst ytterligere ett medlemsland som er berørt, for å være blokkerende. Dette gjelder regioner som består av flere enn fem medlemsland. I regioner som består av fem eller færre land, skal det være enstemmighet når TSOene fremmer forslag til felles vilkår og metoder.

Landenes nasjonale reguleringsmyndighet (NRA) skal godkjenne forslag til vilkår og metoder som blir utviklet av TSOene. Hvis NRAene ikke godkjenner forslaget, kan de be om at det utarbeides et nytt forslag, og må innen gitte tidsfrister fatte en beslutning om det nye forslaget. Dersom flere enn én NRA skal godkjenne fremlagte forslag, skal de samarbeide for å komme frem til enighet, eventuelt ta i betraktning en uttalelse fra byrået for samarbeid mellom reguleringsmyndigheter, ACER. Hvis NRAene ikke kommer frem til enighet innen en frist på seks måneder, eller dersom de i fellesskap ber om det, skal ACER fatte en beslutning om de fremlagte forslagene til vilkår og metoder innen en frist på seks måneder, jf. artikkel 4 nr. 10.

Artikkel 4 nr. 11 viser til bestemmelsen i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter artikkel 8. Denne gir ACER myndighet til å treffe vedtak om vilkår for tilgang til kraftforbindelser ved uenighet mellom nasjonale reguleringsmyndigheter i saker innenfor deres myndighetsområde. De saksforholdene som potensielt kan bli gjenstand for vedtak fattet av ACER i henhold til FCA, knytter seg til oppgavene for TSOene som er listet opp i artikkel 4.

Forordningens artikkel 5 og 6 inneholder krav til involvering av interessenter og høring av alle forslag til vilkår, betingelser før disse vedtas. Artikkel 7 inneholder krav til taushetsplikt.

Forordningens del II kapittel 1 inneholder regler for kapasitetsberegning. Disse er nært knyttet til reglene i kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM).

Artikkel 8 stiller krav om at regionene for kapasitetsberegning skal være de samme som de som ble etablert i henhold til artikkel 15 i CACM. Av artikkel 9 følger det at TSOene i en region for kapasitetsberegning, som fastsettes i CACM, skal sikre at langsiktig overføringskapasitet beregnes minst for månedlige og årlige tidsrammer. Artikkel 10 fastsetter at det skal utarbeides en felles metode for kapasitetsberegning. Metoden for kapasitetsberegning skal være forenelig med metodene for kapasitetsberegning som utarbeides for day-ahead- og intradagmarkedene i CACM. Av artikkelen fremgår det også hvilke hensyn som må tas ved utforming av metoden, og at metoden enten kan være flytbasert eller være basert på koordinert netto transmisjonskapasitet (NTC). Artikkel 11-16 inneholder nærmere krav til metodene for kapasitetsberegning.

Artikkel 17-22 fastsetter krav til TSOenes utarbeidelse av en felles nettm modell. Som for day-ahead- og intradaghandelen i henhold til CACM, skal TSOene legge frem forslag til metode for fremleggelse av forbruks- og produksjonsdata som er nødvendig for å lage en felles nettm modell for de langsiktige tidsrammene. Prosessen med å slå sammen de individuelle nettm modellene til en felles nettm modell som er etablert i CACM, skal benyttes når man slår sammen de individuelle nettm modellene for langsiktige tidsrammer til en felles nettm modell for langsiktige tidsrammer. Det skal finnes en felles nettm modell for hver tidsramme.

Artikkel 23-26 fastsetter krav til prosessen for kapasitetsberegning. Selve beregningen av langsiktig overføringskapasitet skal gjennomføres av den koordinerte kapasitetsberegneren, som etableres i henhold til CACM.

Av artikkel 27 fremgår det at budområdene som gjelder for day-ahead- og intradagmarkedet også skal gjelde for terminmarkedet. I tilfeller der et budområde opphører å eksistere, og det finnes innehavere av transmisjonsrettigheter i budområdet, har innehaveren av transmisjonsrettigheten rett til erstatning basert på den opprinnelige prisen som ble betalt for transmisjonsrettigheten.

Hovedregelen i FCA er at TSOene skal utstede langsiktige transmisjonsrettigheter mellom budområder. Transmisjonsrettighetene kan være fysiske eller finansielle. En finansiell transmisjonsrettighet er et rent finansielt produkt knyttet til prisdifferansen mellom to budområder (flaskehalsinntektene). Avhengig av om det er en opsjon eller en forpliktelse, har innehaveren henholdsvis en mulighet eller en plikt til å innhente eller betale prisforskjellen. I henhold til forordningen har TSOen ansvaret for å vurdere hvor mye kapasitet på en overføringsforbindelse som skal forbeholdes transmisjonsrettigheter. Tildelingsprosedyren skal harmoniseres mellom medlemslandene for å få økt åpenhet. Der det finnes transmisjonsrettigheter i dag, er det vanligvis TSOen som er ansvarlig for auksjonen av transmisjonsrettigheter. En viss tid etter at forordningen trer i kraft skal det settes opp en tildelingsplattform (single allocation platform) slik at auksjonene sentraliseres.

Artikkel 30 spesifiserer under hvilke omstendigheter en regulator kan bestemme at en TSO må utstede transmisjonsrettigheter eller ikke. Det er de nasjonale regulatorene på hver side av den aktuelle budområdegrensen som beslutter om TSOen skal utstede transmisjonsrettigheter. Regulatorene har plikt til å konsultere de andre regulatorene i regionen og ta hensyn til deres meninger. Beslutningen om å ikke utstede langsiktige transmisjonsrettigheter skal gjøres på bakgrunn av en analyse som utføres av de nasjonale regulatorene på hver side av budområdegrensen. Analysen skal identifisere om det finnes tilstrekkelige sikringsmuligheter i budområdene.

Dersom analysen viser at det finansielle markedet i budområdene ikke tilbyr tilstrekkelige sikringsinstrumenter, skal de nasjonale regulatorene be de relevante TSOene om å utstede transmisjonsrettigheter eller å sørge for sikringsprodukter gjøres tilgjengelig for å støtte driften av engrosmarkedet. Dersom transmisjonsrettigheter besluttet utstedt i tråd med hovedregelen gjelder de følgende artiklene.

Artikkel 31 inneholder krav om at tildelingen av transmisjonsrettigheter skal skje i form av fysiske transmisjonsrettigheter med UIOSI (use it or sell it) eller i form av finansielle transmisjonsrettigheter. Transmisjonsrettighetene skal utstedes for årlige eller månedlige tidsrammer. TSOene i hver region for kapasitetsberegning kan også foreslå andre tidsrammer. Av punkt 3 fremgår det at TSOene i hver region for kapasitetsberegning skal fremme et forslag om hvilke transmisjonsrettigheter som skal utstedes for hver budområdegrense. Artikkelen inneholder også ytterligere bestemmelser, blant annet er det ikke anledning til å utstede fysiske og finansielle transmisjonsrettigheter parallelt på en og samme budområdegrense. Videre inneholder artikkelen bestemmelser om hvem som kan ta initiativ til å revidere modellen for transmisjonsrettigheter og hva en slik revisjon skal inneholde.

Artikkel 32-35 angir grunnregler for de ulike finansielle instrumentene og prissetting samt erstatning for disse. Artikkel 36 gir anvisning på en prosess for å utarbeide nomineringsregler for fysiske transmisjonsrettigheter.

For at aktørene skal få delta i handelen (auksjoner og videresalg) med transmisjonsrettigheter skal aktørene registrere seg og oppfylle visse krav. Disse kravene skal være ikke-diskriminerende og transparente.

Forordningen skisserer en prosess for auksjonering av transmisjonsrettigheter. Artikkel 37-47 inneholder blant annet regler for utarbeidelse av allokeringsregler for transmisjonsrettigheter, rollefordelingen, prissettingen på transmisjonsrettigheter, krav til finansiering, informasjonsinnhenting, avregningsprosess med mer. Artikkel 46 inneholder krav til TSOene om å

iverksette alternative prosedyrer dersom tildelingsplattformen er ute av stand til å gjennomføre allokeringen.

Kapittel 4 inneholder bestemmelser om tildelingsplattformen. Tildelingsplattformen skal fungere som samlet kontaktpunkt for markedsaktørene og ha ansvaret for å gjennomføre tildelingen av transmisjonsrettigheter, registrere markedsaktører, håndtere avregning m.m. Artikkel 49 slår fast at TSOene skal utvikle en kravspesifikasjon for tildelingsplattformen, og det angis en rekke krav som spesifikasjonen skal inneholde.

Artikkel 51 angir at TSOene skal utarbeide et forslag til harmoniserte tildelingsregler i fellesskap. Artikkel 52 angir minimumsregler for hva de harmoniserte tildelingsreglene skal inneholde, for eksempel skal det finnes harmoniserte definisjoner og anvendelsesområder, beskrivelse av prosessen for allokering, hvordan bud meldes inn, publisering m.m.

Kapittel 6, med artikkel 53-56, inneholder regler om garanti for bindende tildeling av transmisjonsrettigheter.

Kapittel 7 fastsetter at TSOene i fellesskap skal utarbeide metode for fordeling av flaskehalsinntekter i terminmarkedet. Kapittel 8 inneholder bestemmelser for regulatorenes vurdering av kostnader som TSOer pådrar seg som følge av deres forpliktelser etter forordningen, og hvordan kostnadene til å utvikle og drive tildelingsplattformen skal fordeles mellom TSOer som anvender den, m.m.

Forordningens del III har bestemmelser om delegering av oppgavene fra TSO (artikkel 61) og om overvåking («monotoring») hos Entso-E (artikkel 63).

Forordningens del IV inneholder artikkel 64, om at forordningen trådte i kraft 20 dager etter at den ble publisert i Official Journal of the European Union.

Merknader

Rettslige konsekvenser

FCA er hjemlet i forordning 714/2009 om grensekryssende krafthandel, som er vurdert som EØS-relevant og innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komiteen beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017.

OED anser FCA som EØS-relevant. Spørsmål om EØS-tilpasninger avklares i dialog med EU-siden. Det er foretatt en gjennomgang av innholdet i rettsakten sammenholdt med norsk regelverk, som har vært sendt på høring.

Tilsvarende som for gjennomføringen av CACM vurderes FCA å kreve justering i energiloven § 10-2 (utlevering av opplysninger til ENTSO-E). Et forslag til endring av energiloven § 10-2 tilknyttet CACM er sendt på offentlig høring ved brev av 23. november 2018 fra Olje- og energidepartementet. Forslag til forskrifter til gjennomføring av FCA i norsk rett er sendt på offentlig høring ved brev av 26. september 2019 fra Olje- og energidepartementet. Vurderingen av behovet for forskriftsendringer til gjennomføring av FCA er for øvrig ikke ferdigstilt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at gjennomføringen av FCA vil bidra til en styrket regulering av markedene for elektrisitet nasjonalt og internasjonalt. Dette forventes å gi et mer velfungerende energimarked og en mer effektiv nettvirksomhet. Med bakgrunn i at det i stor grad dreier seg om formalisering av eksisterende prosesser og samarbeid, anses FCA å kunne gjennomføres uten større økonomiske og administrative konsekvenser.

Gjennomføringen av FCA i Norge innebærer at Statnett som TSO medvirker i utviklingen av vilkår og metoder, og at Reguleringsmyndigheten for energi i Norge, NVE v/RME, skal godkjenne forslag til vilkår og metoder som utarbeides av TSOer. RME skal føre tilsyn med at regelverket i FCA praktiseres

i Norge. Innlemmelse av forordningen innebærer at RME må samarbeide med andre lands reguleringsmyndigheter for energi, som RME gjør i dag. Statnett samarbeider også med andre lands TSOer i dag.

Gjennomføring av FCA vurderes ikke å medføre endringer i den grunnleggende ansvarsfordelingen mellom myndighetsorganer på energiområdet i Norge som ble lagt til grunn ved Stortingets behandling av Prop. 5 L (2017-2018).

For Statnett medfører gjennomføringen av FCA at områder som til nå har vært dekket gjennom ulike avtaler mellom de nordiske TSOene, i større grad fremgår av FCA.

Etter artikkel 30 i FCA er hovedregelen er at TSOene skal utstede langsiktige transmisjonsrettigheter på budområdegrenser, men unntak er mulig dersom en analyse fra reguleringsmyndighetene viser at det finnes tilstrekkelige prissikringsmuligheter i de relevante budområdene, eller dersom det innføres andre tiltak for å sikre tilstrekkelige prissikringsmuligheter. Der transmisjonsrettigheter ikke utstedes skal analysen gjentas minimum hvert fjerde år. Statnett utsteder ikke langsiktige transmisjonsrettigheter i dag, da dette foreløpig ikke har blitt vurdert som samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det samme gjelder også i de andre nordiske landene, med unntak av grensen mellom budområdene DK1 og DK 2 i Danmark og mellom Danmark og Tyskland.

Dersom Statnett i fremtiden skal utstede transmisjonsrettigheter må Statnett være med på å dekke kostnadene knyttet til utviklingen av en felles tildelingsplattform. Gevinst eller tap ved salg av rettighetene til fremtidige flaskehalsinntekter vil avhenge av risikopremien og volumet av rettigheter som utstedes. Dette gir mulighet for Statnett til å sikre fremtidige inntekter, men på den annen side kan det være kostnader dersom Statnett utsteder transmisjonsrettigheter i større utstrekning enn behovet for å sikre fremtidige inntekter.

Sakkyndige instansers merknader

Spesialutvalget for energi har behandlet rettsakten og funnet den EØS-relevant og akseptabel med tilpasninger.

Innspill fra høring med frist 20. desember 2019 finnes her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--gjennomforing-av-tre-kommisjonsforordninger-gitt-i-medhold-av-tredje-energimarkedspakke/id2670188/?expand=horingsnotater>

32017R2195 Kommisjonsforordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av elektrisk kraft

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordningen om en retningslinje for balansering av kraftsystemet (EB GL) er hjemlet i grensehandelsforordningen (Regulation (EC) 714/2009) i tredje energimarkedspakke. Grensehandelsforordningen i tredje energimarkedspakke har introdusert et nytt system for å etablere bindende felleseuropeiske regler gjennom nettkoder og retningslinjer. Formålet var å skape et velfungerende indre energimarked gjennom bindende samarbeid og harmoniserte regler for alle som er involvert i planlegging, drift og utnyttelse av det europeiske energisystemet. Det er til nå utarbeidet harmonisert regelverk om marked, nettilknytning og drift av kraftsystemet.

Retningslinjen for elektrisitetsbalansering (EB GL) fastsetter harmoniserte prinsipper for balansering av kraftsystemet i Europa. Mer uregulerbar fornybar energi i produksjonssammensetningen øker utfordringene knyttet til å balansere det europeiske kraftsystemet. Ved å tilrettelegge for grensekryssende handel i europeiske balansemarkeder, kan det oppnås en bedre utnyttelse av de europeiske balanseressursene og økt systemsikkerhet. EB GL legger grunnlaget for en koordinert utvikling av likvide og konkurransedyktige balansemarkeder i Europa. EB GL fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

Noen av bestemmelsene i EB GL gjelder på felleseuropeisk nivå, mens andre bestemmelser gjelder regioner eller det enkelte land. Regioner i denne sammenheng gjelder grupper av land, eksempelvis Norden. Dette gir en viss fleksibilitet når det gjelder å ivareta regionale hensyn. For Norges del gir det mulighet til å fortsette og videreutvikle det nordiske samarbeidet på balansering. Den europeiske dimensjonen kan på sikt gi tilgang til et større europeisk balansemarked.

EB GL gir plikter og rettigheter til en rekke aktører i energimarkedet. Dette dreier seg om nasjonale regulatorer (NRAer), systemoperatører i transmisjonsnett (TSOer), lokale nettselskaper (DSOer), balansetilbydere (BSPer), balanseansvarlige (BRPer), det europeiske nettverket for TSOer (ENTSO-E) og Byrået for samarbeid mellom europeiske regulatorer (ACER).

Hovedinnhold i bestemmelsene

Generelle bestemmelser (art.1-13)

Formålet med EB GL er å få på plass felles prinsipper og krav når det gjelder anskaffelse, aktivering og avregning av balanseresserver i EU. Kravene retter seg mot aktørene i energimarkedet som nevnt ovenfor.

TSOene skal utvikle forslag til vilkår, betingelser og metoder i forbindelse med bestemmelsene i retningslinjen. Disse skal deretter sendes på høring, før de relevante NRAene skal godkjenne dem. Avhengig av virkeområde for de ulike bestemmelsene som utvikles må TSOene samarbeide på regionalt eller felleseuropeisk nivå.

Hver TSO skal publisere informasjon om frekvenssituasjonen, priser og mengde balanseenergi, spesialregulering, balansekapasitet og overføringskapasitet til balanseformål for eget område. Det er gitt mulighet for unntak slik at informasjon kan holdes tilbake av markedsmakthensyn.

Videre er det bestemmelser om finansiering, jevnlig evaluering av regelverket, inkludering av aktører, høringer, transparens og delegering av oppgaver/drift.

Balansemarkedet for elektrisitet (art.14-28)

De grunnleggende prinsippene for balansemarkedet for elektrisitet er å oppfordre til effektiv konkurranse, ikke-diskriminering og transparens når TSOene handler med BSPene. TSOene er ansvarlige for å handle tilstrekkelig balansetjenester fra BSPer for å sikre systemsikkerheten. Videre er det også viktig at TSOene og BSPene i forbindelse med balansehandelen samarbeider og kommuniserer med DSOer og BRPer.

Hovedregelen skal være en desentralisert systembalansering (self-dispatching model), ikke en sentralisert systembalansering (central dispatch model).

Alle TSOene skal sammen utarbeide forslag til bestemmelser og vilkår som må oppfylles for at aktører skal kunne defineres som BSPer og BRPer. Blant annet må det tilrettelegges for at forbrukere, tredjeparter, tilbydere av energilagring og aggregatorer skal kunne tilby fleksibilitet til markedet.

Artikkel 19-22 angir tidsrammer for hvordan og når de felleseuropeiske plattformene for handel med balansetjenester skal utvikles. Plattformene skal blant annet motta alle bud i hele Europa for de ulike balanseproduktene som tilbys på de ulike plattformene og disse skal rangeres etter pris.

I prosessen med å utvikle disse plattformene skal alle de europeiske TSOene jobbe sammen. I løpet av utviklingsprosessen for hver plattform skal det blant annet presenteres en liste over berørte TSOer, en tidsplan for utviklingen av plattformen og overordnende prinsipper for algoritmene og metodene som legges til grunn for balanseringen og balanseoppjøret. TSOene må også avklare roller for de involverte, hvem som har driftsansvar og den praktisk gjennomføringen av arbeidet. Alt dette skal utarbeides i etapper og skal godkjennes av NRAene. Det er satt ulike tidsfrister for å utvikle de ulike plattformene. Når forslagene er godkjent av NRAene og plattformene er utviklet og implementert, skal alle TSOer bruke disse plattformene for balansering av kraftsystemet.

Det skal utvikles plattformer for RR (replacement reserves), mFRR (manual Frequency Restoration Reserves) som tilsvarer tertiær-/regulerkraftmarkedet, aFRR (automatic Frequency Restoration Reserves) som tilsvarer sekundærmarkedet, og utlikning av motsatte balanser (imbalance netting). Norge har for øyeblikket ikke markeder for RR og motsatte balanser.

Artikkel 23 bestemmer hvordan kostnadene forbundet med utviklingen og implementeringen av de ulike plattformene skal fordeles mellom TSOene og tredjeland (land som ikke er medlem av EU eller EØS) som også benytter seg av plattformene. Kostnadene ved plattformene skal brytes ned til felleskostnader, regionale kostnader og nasjonale kostnader

Artikkel 24 handler om felles lukketider i de ulike balansemarkedene på de europeiske handelsplattformene. Lukketiden skal være etter at det grensekryssende intradagmarkedet stenger og så nær driftstimen som mulig.

I artikkel 25 og 26 settes det krav til utformingen av *standardprodukter* og *spesifikke produkter* og i hvilke balansesituasjoner de kan brukes. Standardprodukter skal handles på de europeiske plattformene mellom alle europeiske land. De må være harmoniserte på EU-nivå og definert i samarbeid av alle TSOene. Et standardprodukt kan for eksempel være manuelle reserver som har 15 minutters aktiveringstid med en minimumsstørrelse på 5 MW. De spesifikke produktene faller ikke innenfor definisjonen på standardprodukter og de brukes dermed nasjonalt for å håndtere lokale balanseringssituasjoner der standardprodukter ikke er egnet. For eksempel kan noen land trenge manuelle reserver som har kortere aktiveringstid enn 15 minutter. Et annet eksempel er at enkelte BSPer tilbyr balanseprodukter som ikke kan tilpasses definisjonen av standardprodukter, for eksempel at de har lengre aktiveringstid eller er mindre enn minimumsstørrelsen.

Alle TSOer skal så langt det er mulig benytte seg av standardprodukter for balansering i frekvensreguleringen. I forbindelse med utarbeidelsen av handelsplattformene skal alle TSOer sammen presentere et forslag til liste for standardprodukter for balanseenergi for RR- og FRR-markedene. Senest to år etter at EB GL har trådd i kraft skal TSOene også presentere forslag til liste

over standardprodukter på balansekapasitet i RR- og mFRR-markedene. Disse listene må gjennomgås minst hvert andre år. Regler for spesifikke produkter skal utvikles parallelt.

TSOer kan også benytte seg av spesifikke produkter for balansering. Det må dokumenteres at de spesifikke produktene er nødvendige for å kunne oppnå en tilstrekkelig balansering av kraftsystemet, eller at enkelte balanseprodukter ikke kan tilbys som standardprodukter. Spesifikke produkter må godkjennes av NRAen og behovet for dem må gjennomgås hvert andre år. Samtidig må det også presenteres forslag til hvordan TSOene kan redusere bruken av spesifikke produkter. Regelverk for hvordan bud på spesifikke produkter kan konverteres til standardprodukter på tvers av TSO-områder må også utvikles.

Dersom et bud som defineres som standardprodukt skal kunne gjøres om til et spesifikt produkt bud av TSOen må metoden for det være transparent, ikke diskriminerende, ikke skape hindre for handel med balansetjenester og sikre TSOenes finansielle nøytralitet.

Anskaffelse av balansetjenester (art.29-35)

EB GL skiller mellom *balanseenergi* som handles i eller rett før driftstimen, og *balansekapasitet*. Balansekapasitet er en mengde reservert kapasitet som fungerer som en opsjon for TSOen. Den handles inn på et tidligere tidspunkt enn balanseenergien da den kan aktiveres i balansemarkedene, men ikke nødvendigvis blir det. En BSP kan dermed få betalt både for å tilby balansekapasitet og for at denne kapasiteten blir aktivert. Balanseenergi tilsvarer det som handles i tertiær-/regulerkraftmarkedet, og balansekapasitet tilsvarer det som handles i RKOM-markedet i Norge i dag.

Prisene på *balanseenergi* skal baseres på markedsklarering og marginalprising med utgangspunkt i budlister på de europeiske handelsplattformene. Plattformene skal respektere lukketidene i de aktuelle markedene, med mindre systemsikkerheten krever noe annet. Tekniske prisgulv- og tak kan settes dersom alle TSOene blir enige om det. I utarbeidelsen av slike, må det tas hensyn til tilsvarende begrensninger i day-ahead og intradagmarkedene samt prisdannelsen i disse markedene.

TSOene skal sammen utvikle forslag til metode for hvordan og når bud på balansetjenester skal aktiveres. Begrunnelsene for hvorfor budene aktiveres skal være transparente. Dette gjelder både for spesifikke og standard produkter. I forlengelsen av dette skal det også utvikles et forslag til metode for å definere prisene på balanseenergi og overføringskapasitet for balanseenergi.

Aktivering og oppgjør skal som hovedregel skje mellom TSOer gjennom den aktuelle handelsplattformen. Medlemsland har imidlertid adgang til å utvikle regelverk for aktivering og oppgjør mellom TSO og BSP når handelen skjer mellom budområder.

Hver TSO kan som hovedregel bare etterspørre den mengden bud de har tilrettelagt for selv. Den nasjonale TSOen kan erklære at bud gitt til handelsplattformen bare kan aktiveres av dem selv hvis disse budene er utilgjengelige på grunn av flaskehalsproblematikk eller driftssikkerhetshensyn i TSOens systemansvarsområde.

Anskaffelse av *balansekapasitet* skal være så kostnadseffektivt som mulig og det skal årlig gjennomføres undersøkelser for å finne ut hvor mye som behøves. Undersøkelsen skal gjennomføres av nasjonale TSOer, og ta hensyn til eventuell handel med balansekapasitet, deling av reserver og forventet volum av bud på balanseenergi. Anskaffelsene skal være markedsbasert i alle fall for RR- og FRR-markedene, og de skal kunne anskaffes på tvers av budområder og land, hvis TSOene blir enige om en avtale om dette. Opp- og nedreguleringskapasitet skal anskaffes separat i alle fall for RR og FRR-markedene, med mindre TSOene søker om unntak som må godkjennes av den relevante NRAen. Bud på balanseenergi som er basert på reservert balansekapasitet skal også meldes inn til de europeiske handelsplattformene.

Hvis to eller flere TSOer har blitt enige om å handle med balansekapasitetsreserver skal de utvikle et felles forslag til regelverk for hvordan denne handelen skal foregå, både med tanke på anskaffelse og

handel med balansekapasitetsressursene. TSOene skal ikke øke pålitelighetsmarginen (The reliability Margin) for å legge til rette for handel innenfor RR og FRR-markedene. De skal enten stille overføringskapasitet til rådighet ved hjelp av probabilistiske beregninger som anslår hvor mye overføringskapasitet som er tilgjengelig etter at intradaghandelen er avsluttet, eller ved hjelp av allokering av grensekryssende overføringskapasitet. Ved probabilistiske beregninger, må TSOene informere TSOer innenfor samme LFC-blokk om sannsynligheten for at balansekapasitet/-energi ikke er tilgjengelig hvis slike situasjoner oppstår.

Hvis balansekapasitet handles inn mer enn en uke før driftstimen må TSOene legges til rette for at BSPer kan handle med sine reservekapasitetsposisjoner med hverandre frem til en time før driftstimen, såfremt det er tilgjengelig overføringskapasitet og det ikke går utover systemsikkerheten.

Grensekryssende overføringskapasitet for balansetjenester (art.35-43)

Alle TSOer skal bruke tilgjengelig overføringskapasitet etter day-ahead og intradaghandelen til handel med balanseenergi eller i utlikning av motsatte ubalanser. Innen fem år etter at EB GL har trådd i kraft skal alle TSOer i en kapasitetsberegningsregion (CCR) utvikle en metode for å beregne tilgjengelig grensekryssende overføringskapasitet innenfor tidsrammen for balansemarkedet. TSOer kan ikke kreve ekstra avgifter for handel med balansetjenester.

To eller flere TSOer kan på eget initiativ tildele overføringskapasitet mellom seg til handel med balansekapasitet. Innen fem år etter at EB GL trer i kraft skal alle TSOene sammen utvikle et forslag til å harmonisere metoden for tildelingen av overføringskapasitet til handel med balansekapasitet basert på art. 40 og art. 41 og 42 der dette er relevant. (art.38.3)

Frem til denne felles harmoniserte metoden er utviklet, kan TSOene velge mellom de tre følgende beregningsmetodene for å definere hvor mye overføringskapasitet som skal allokeres. Imidlertid kan avtaler som er inngått før EB GL trer i kraft fortsette å løpe frem til kontraktsperioden er fullført.

- **Co-optimalisert tildelingsprosess (art 40):** Metoden skal utvikles av alle TSOer for hele EU i løpet av to år etter ikrafttredelse av EB GL. Anskaffelse av balansekapasitet etter denne metoden kan tidligst gjøres dagen før driftstimen og vil trolig fastsettes i samme markedskoblingsalgoritme som day-ahead og intradag.
- **Markedsbasert tildelingsprosess (art 41):** kan utvikles regionalt av TSOene to år etter ikrafttredelse. Den skal være markedsbasert og kan tidligst gjøres en uke i forkant av driftstimen. Der overføringskapasiteten allokeres mer enn to dager før driftstimen skal den allokerte kapasiteten begrenses til 10 % av tilgjengelig overføringskapasitet. Denne begrensningen gjelder ikke på HVDC-linjer mellom budområder frem til den harmoniserte metoden for allokering av overføringskapasitet til balansekapasitet er fastsatt etter art.38.3.
- **Tildelingsprosess basert på økonomisk effektivitetsanalyse (art 42):** Metoden for langsiktig reservering av kapasitet kan utvikles regionalt av TSOene i løpet av to år etter ikrafttredelse av EB GL. Mengden som kan reserveres er begrenset til 5 % på eksisterende vekselsstrømlinjer, og 10 % på nye. Begrensningene gjelder ikke for HVDC-linjer mellom budområder, så lenge det ikke er etablert en harmonisert metode etter art.38.3.
TSOene har adgang til å søke om utsettelse for begrensningene på balansehandel hos den relevante NRAen frem til 1. januar 2025.

Balanseavregning (art.44-57)

Avregning mellom BSPer, BRPer og TSOer om balansekapasitet og balanseenergi i de ulike balansemarkedene skal reflektere verdien av ubalansene i sanntid. Det skal avregnes per avregningsområde og per avregningsperiode.

Det åpnes for at TSOene kan utvikle en egen avregningsmetode for kostnadene forbundet med å anskaffe balansekapasitet som kommer i tillegg.

Det skal utvikles metoder for kalkulering og avregning mellom TSOer og BSpør på RR- og FRR-markeder. TSOene kan velge å gjøre det samme for FCR (frequency containment reserves) – primærregulering - hvis disse balanseressursene er markedsbasert.

Senest ett år etter at forordningen har tredd i kraft skal TSOene være enige om et avregningssystem i RR, og FRR-markedene samt i forbindelse med utlikning av motsatte balanser (imbalance netting) der slike tjenester handles på tvers av budområder. Innen 18 måneder skal det samme være på plass for FCR og i forbindelse med ramping. For FCR og ramping kan utveksling skje utilsiktet, dermed må det utvikles et avregningssystem for det også.

Innen tre år etter ikrafttredelse skal alle TSOer bruke 15 minutters avregningsperioder i alle avregningsområder, med mindre alle TSOene i et synkronområde ber om et unntak. Hvis dette innvilges av NRAene skal beslutningen gjennomgå sammen med ACER hvert tredje år. TSOen kan imidlertid be om utsettelse frem til 1. januar 2025.

Prisen for ubalanser i avregningen skal i hovedsak være basert på en-prissystem der positive og negative priser er symmetriske, men det åpnes også for 2-prissystemer der positive og negative ubalanser prises ulikt.

Balansealgoritmen (art.58)

I forbindelse med utviklingen av handelsplattformer for RR- og FRR-produkter skal alle TSOene sammen utvikle algoritmer. De skal ta hensyn til regelverket for hvordan balanseenergibud aktiveres og prises, funksjonen for utlikning av motsatte balanser og grensekryssende handel med balanseenergi og aktivering av denne.

TSOer som handler balansekapasitet med hverandre må utvikle en algoritme for dette som minimerer de felles anskaffelseskostnadene og eventuelt tar hensyn til grensekryssende overføringskapasitet og prisingen av denne.

Alle algoritmene må ta hensyn til fysiske, praktiske og tekniske begrensninger, samt hvis aktuelt, tilgjengelig grensekryssende overføringskapasitet.

Rapportering (art.59-60)

Entso-E skal etter to år publisere en rapport om fremdriften i integrasjonen av balansemarkedene i Europa, med resultatindikatorer. En kortere oppdatering skal komme året etter. Rapporten skal respektere konfidensiell informasjon.

Hvert andre år skal hver TSO publisere en rapport om balansetjenestene og balanseringen de har gjennomført de siste to kalenderårene. Disse rapportene skal ha en oppsummering på engelsk.

Nytte-kostnadsanalyse (art.61)

Dersom TSOer benytter seg av nytte-kostnadsanalyser, skal kriteriene og metoden for dem rapporteres til NRAen. Det skal skje minst seks måneder før analysen skal utføres. NRAen har rett til å pålegge endringer i metoden. NRAen skal også motta resultatet av nytte-kostnadsanalysen sammen med forslag til hvordan eventuelle problemer analysen har påvist kan håndteres.

Implementering, utsettelser og overvåkning (art.62-63)

TSOer kan søke om utsettelse for tidsfrister og en rekke andre bestemmelser i retningslinjen hos den relevante NRAen. Utsettelsesprosessen skal, hvis den oppstår, være transparent ikke-diskriminerende, veldokumentert og godt begrunnet. Utsettelser må være gitt før regelen man ber om utsettelse for trer i kraft. Søknaden skal behandles innen seks måneder.

Utsettelse kan bare gis en gang, og for en periode på maksimalt to år med noen unntak, for eksempel overgangen til 15 minutters avregningsperioder og begrensninger på overføringskapasitet allokeret til handel med balansekapasitet.

Entso-E skal overvåke implementeringen av forordningen, blant annet gjennom rapportene beskrevet i art.59. Entso-E skal levere all nødvendig informasjon til ACER om fremgangen i arbeidet.

Overgangsbestemmelser (art.64-65)

Krav, vilkår og bestemmelser som er gitt i forordningen skal om ikke annet er spesifisert tre i kraft ett år etter at forordningen er vedtatt. For Irland og Nord-Irland trer den i kraft 31. desember 2019.

Merknader

EB GL vurderes som EØS-relevant da den omhandler handel av varer og tjenester innenfor det indre markedet.

En del av bestemmelsene i retningslinjen er løftet opp i forslagene til basisrettsakter i «Clean Energy for all Europeans» (Vinterpakken). De kan bli justert i den videre prosessen.

Rettslige konsekvenser

EB er hjemlet i forordning 714/2009 om grensekryssende krafthandel, som er vurdert som EØS-relevant og innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komiteen beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017. OED anser EB som EØS-relevant. Spørsmål om EØS-tilpasninger avklares i dialog med EU-siden. Det er foretatt en gjennomgang av innholdet i rettsakten sammenholdt med norsk regelverk, og forslag til endringer i energiloven og forskrifter har vært sendt på offentlig høring ved brev av 26. september 2019 fra Olje- og energidepartementet.

Departementet har foreslått et nytt femte ledd i energiloven § 4-3 om måling, fakturering og avregning. Dette vil gi reguleringsmyndigheten kompetanse til å fastsette eller godkjenne vilkår, alternativt metoder, om utøvelsen av avregningsansvaret. Dette skal skje ved enkeltvedtak. Forslaget er skåret over samme lest som andre bestemmelser i energiloven som gir reguleringsmyndigheten kompetanse.

Tilsvarende som for gjennomføringen av CACM vurderes EB for øvrig å kreve justering i energiloven § 10-2 (utlevering av opplysninger til ENTSO-E). Et forslag til endring av energiloven § 10-2 tilknyttet CACM ble sendt på offentlig høring ved brev av 23. november 2018 fra Olje- og energidepartementet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at gjennomføringen av EB i norsk rett vil bidra til en styrket regulering av kraftmarkedene nasjonalt og internasjonalt. Dette forventes å gi et mer velfungerende kraftmarked og en mer effektiv nettvirksomhet. Med bakgrunn i at det i stor grad dreier seg om formalisering av eksisterende prosesser og samarbeid, anses EB å kunne gjennomføres uten større økonomiske og administrative konsekvenser.

Gjennomføringen av EB i Norge innebærer at Statnett som TSO og avregningsansvarlig får bidra i utvikling av vilkår og metoder, og Reguleringsmyndigheten for energi (RME), skal godkjenne forslag til vilkår og metoder som utarbeides av TSOer. RME skal føre tilsyn med hvordan regelverket i EB praktiseres i Norge. Innlemmelse av forordningen innebærer at RME må samarbeide med andre lands reguleringsmyndigheter for energi. RME deltar aktivt i samarbeid med andre lands reguleringsmyndigheter også i dag. Statnett samarbeider også aktivt med andre lands TSOer i dag.

Gjennomføringen av EB endrer ikke ansvarsfordelingen mellom myndighetsorganer som er foreslått ved departementets høringsnotatet av 20. september 2018 om forskrift om nettregulering og

energimarkedet, og som er i samsvar med føringene fra Stortingets behandling av Prop. 5 L (2017-2018).

For Statnett medfører gjennomføringen av EB at forhold som til nå har vært dekket gjennom ulike avtaler mellom de nordiske TSOene, i større grad reguleres av EB. Statnett som norsk TSO vil på sikt få nye oppgaver knyttet til å melde bud på balansetjenester videre til de europeiske plattformene. For at dette skal kunne gjennomføres må TSOene først utvikle nye nasjonale og nordiske systemer og plattformer for handel og utveksling av balansetjenester, slik at disse kan kommunisere med de europeiske løsningene som blir utviklet. Målet med EB er på sikt å skape felles velfungerende europeiske balansemarkeder. Statnett vil fortsatt være system- og balanseansvarlig for det norske kraftsystemet.

Et harmonisert balansemarked innebærer at de mest kostnadseffektive ressursene vil bli brukt for å sikre balansen i kraftsystemet. Dette vil etter hvert føre til lavere kostnader for TSOen, sammenlignet med en situasjon der det ikke er felles handelsplasser. Det er imidlertid vanskelig å si hvordan de totale kost-nyttevirkningene vil se ut, ettersom en rekke metoder og vilkår er under utarbeidelse. Hvordan kraftprodusenter og forbrukere, som ønsker å være aktive i balansemarkedene, vil påvirkes av EB avhenger av arbeidet som utføres av TSOene. Hvordan standardprodukter og eventuelle spesifikke produkter blir utformet, for eksempel når det gjelder aktiveringstid og budstørrelse, vil påvirke hvilke aktører som kan legge inn bud i balansemarkedene.

Sakkyndige instansers merknader

Spesialutvalget for energi har behandlet rettsakten og funnet den EØS-relevant og akseptabel med tilpasninger.

Innspill fra høring med frist 20. desember 2019 finnes her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--gjennomforing-av-tre-kommisjonsforordninger-gitt-i-medhold-av-tredje-energimarkedspakke/id2670188/?expand=horingsnotater>

II. Rettsakter som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsakter som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

32019L1831 Direktiv (EU) 2019/1831 om tilføyelse av en femte liste med indikative grenseverdier for eksponering til direktiv (EC) 98/24 og endring av direktiv (EC) 2000/39 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019H0429(01) Rekommandasjon nr. H2 av 10. oktober 2018 om ekthetskjennetegn i portable dokumenter som er utferdiget av en medlemsstats institusjon, og som viser en persons stilling i forbindelse med anvendelsen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 og (EF) nr. 987/2009 – [EØS-notat om rettsakten](#)

BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

32020D0503 Kommisjonsbeslutning (EU) 2020/503 av 3. april 2020 om endring av beslutning 2014/312 for å utvide unntaket for bruken av sinkoksid som konserverende stabiliseringsmiddel til å omfatte «konservering i beholdere» og konservering av «tonepasta» – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019D0626(01) Den administrative kommisjon for koordinering av trygdeordningers Beslutning nr. F3 av 19. desember 2018 om fortolkning av artikkel 68 i forordning (EF) nr. 883/2004 med hensyn til metoden for beregning av differansetillegg – [EØS-notat om rettsakten](#)

FINANSDEPARTEMENTET

32019R1689 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/1689 av 29. mai 2019 om retting av den rumenske språkversjonen av delegert forordning (EU) 2018/1229 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 909/2014 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for oppgjørdsdisiplin – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019R0411 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/411 av 29. november 2018 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2366 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder om fastsettelse av tekniske krav til utvikling, drift og vedlikehold av det elektroniske sentrale registeret og om adgang til informasjon fra dette – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019R0410 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/410 av 29. november 2018 om fastsettelse av tekniske gjennomføringsstandarder med hensyn til detaljene for og strukturen i opplysningene som skal meldes på området betalingstjenester av vedkommende myndigheter til Den europeiske banktilsynsmyndighet i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2366 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0641 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/641 av 12. mai 2020 om fastsettelse av tekniske opplysninger til bruk ved beregning av forsikringstekniske avsetninger og basiskapital for rapportering med referansedatoer fra 31. mars 2020 til 29. juni 2020 i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019R0516 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/516 av 19. mars 2019 om harmonisering av bruttonasjonalinntekt etter markedspriser og om oppheving av rådsdirektiv 89/130/EØF, Euratom og rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1287/2003 (BNI-forordninga) – [EØS-notat om rettsakten](#)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

32020R0206 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/206 av 14. februar 2020 om tillatelse til å bringe fruktkjøtt, juice fra fruktkjøtt og konsentrert juice fra fruktkjøtt fra kakao (*Theobroma cacao* L.) i omsetning som tradisjonelle næringsmidler fra et tredjeland i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2015/2283, og om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0279 Kommisjonsforordning (EU) 2020/279 av 27. februar 2020 om endring av vedlegg II til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 med hensyn til bruk av soyabønnehemicellulose (E 426) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0268 Kommisjonsforordning (EU) 2020/268 26. februar 2020 om endring av vedlegg III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 med hensyn til bruk av sorbinsyre (E 200) i flytende fargepreparater til dekorativ farging av eggeskall. – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019R2165 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/2165 av 17. desember 2019 om tillatelse til å endre spesifikasjonene for det nye næringsmiddelet korianderfrøolje fra *Coriandrum sativum* i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2015/2283, og om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0500 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/500 av 6. april 2020 om godkjenning av delvis avfettet chiafrøpulver (*salvia hispanica*) som nytt næringsmiddel i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2015/2283 og om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0916 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/916 av 1. juli 2020 om tillatelse til en utvidelse av bruksområdet for xylo-oligosakkarid som et nytt næringsmiddel i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2015/2283, og om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0973 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/973 av 6. juli 2020 om godkjenning av endring av bruksbetingelsene for 'proteinekstrakt fra svinenyrrer' som nytt næringsmiddel, og om endring av forordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0917 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/917 av 1. juli 2020 om tillatelse til å bringe infusjon (uttrekk) fra kaffeblader av *Coffea arabica* L. og/eller *Coffea canephora* Pierre ex A. Froehner i omsetning som et tradisjonelt næringsmiddel fra et tredjeland i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2015/2283, og om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0685 Kommisjonsforordning (EU) 2020/685 av 20. mai 2020 om endring av forordning (EU) nr. 1881/2006 med hensyn til øvre grenseverdier for perklorat i visse næringsmidler – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0484 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/484 av 2. april 2020 om godkjenning av lakto-N-tetraose som nytt næringsmiddel i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2015/2283 og om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0478 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/478 av 1. april 2020 som retting av gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 om fastsettelse av unionslisten over nye næringsmidler – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0443 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/443 av 25. mars 2020 om tillatelse til å endre spesifikasjonene for det nye næringsmiddelet spermidinrikt hvetekimeekstrakt (*Triticum aestivum*) i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2015/2283 og om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0043 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/43 av 17. januar 2020 om endring av vedlegget til forordning (EU) nr. 37/2010 for å klassifisere stoffet ciklesonid med hensyn til øvre grenseverdi for restmengder – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0042 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/42 av 17. januar 2020 om endring av vedlegget til forordning (EU) nr. 37/2010 for å klassifisere stoffet bambermysin med hensyn til øvre grenseverdi for restmengder – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019D0939 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/939 av 6. juni 2019 om utpeking av utstedende enheter for drift et system for tildeling av unike utstyrsidentifikatorer (UDI) på området medisinsk utstyr – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019D1244 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/1244 av 1. juli 2019 om endring av vedtak 2002/364/EF med hensyn til kravene til HIV- og HCV-antigen- og antistofftest og kravene til nukleinsyreamplifikasjonsteknikker vedørende referansematerialer og kvalitative HIV-analyser – [EØS-notat om rettsakten](#)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET, LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET OG NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

32020R0735 Kommisjonsforordning (EU) 2020/735 av 2. juni om endring av forordning (EU) nr. 142/2011 med hensyn til bruk av kjøtt- og benmel som brensel i forbrenningsanlegg – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0192 Kommisjonsforordning (EU) 2020/192 av 12. februar 2020 om endring av vedlegg II og III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til øvre grenseverdier for rester av prokloraz i eller på visse produkter – [EØS-notat om rettsakten](#)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET OG LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

32020R0016 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/16 av 10. januar 2020 om godkjenning av omsetning av nikotinamid-ribosidklorid som nytt næringsmiddel i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2015/2283, og om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0024 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/24 av 13. januar 2020 om tillatelse til å utvide bruken av chiafrø (*Salvia hispanica*) som et nytt næringsmiddel og endring av

bruksvilkårene og de særlige merkingskravene til chiafrø (*Salvia hispanica*) i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2015/2283, og om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R1667 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1667 av 10. november 2020 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2020/977 med hensyn til perioden for midlertidige unntak fra regler om kontroll av økologisk produksjon – [EØS-notat om rettsakten](#)

KUNNSKAPSDERPARTEMENTET

32019D0608 Delegert kommisjonsbeslutning (EU) 2019/608 av 16. januar 2019 om endring av vedlegg V til direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner med hensyn til kvalifikasjonsbevis og titler på spesialiteter – [EØS-notat om rettsakten](#)

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

32019D0708 Kommisjonsbeslutning (EU) 2019/708 av 15. februar 2019 om fastsettelse av sektorer og delsektorer som anses å være utsatt for karbonlekkasje i perioden 2021–2030 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019D2031 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/2031 av 12. november 2019 om fastsettelse av konklusjoner om beste tilgjengelige teknikker (BAT) for næringsmiddel-, drikke- og melkeindustrien i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/75/EU – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R1182 Delegert kommisjonsforordning om endring av del 3 i vedlegg VI til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger med henblikk på tilpasning til den tekniske og vitenskapelige utviklingen – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0217 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/217 av 4. oktober 2019 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger for å tilpasse den til den tekniske og vitenskapelige utviklingen, og om retting av nevnte forordning – [EØS-notat om rettsakten](#)

KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

32018D1538 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2018/1538 av 11. oktober 2018 om harmonisering av radiospektrum for bruk av kortdistanseutstyr i frekvensbåndene 874–876 og 915–921 MHz – [EØS-notat om rettsakten](#)

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

32018R1629 Delegert Kommisjons forordning (EU) 2018/1629 av 25. juli 2018 om endring av listen over sykdommer i vedlegg II til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/429 om smittsomme dyresykdommer og om endring og oppheving av visse rettsakter på dyrehelseområdet – [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R1882 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 2018/1882 av 3. desember 2018 om anvendelse av visse sykdomsforebyggende- og bekjempelsestiltak på kategorier av sykdommer og fastsettelse av en liste over arter og grupper av arter som utgjør en betydelig risiko for spredning av de listeførte sykdommene – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0690 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/690 av 17. desember 2019 om fastsettelse av regler for anvendelsen av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/429 med hensyn til listeførte sykdommer som omfattes av Unionens overvåkingsprogrammer, det geografiske virkeområdet for slike programmer og hvilke listeførte sykdommer det kan opprettes sykdomsfrie segmenter for – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020D0552 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/552 av 20. april 2020 om endring av vedlegg I og II til beslutning 2003/467/EF med hensyn til status for regionen Valle D'Aosta i Italia og den autonome regionen Azorene i Portugal som offisielt fri for tuberkulose, og med hensyn til status for flere regioner i Portugal som offisielt fri for brucellose – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020D0528 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/528 av 14. april 2020 om tillatelse til å la laboratorier i Brasil, Kina, Sør-Korea, Thailand og De forente stater foreta serologiske tester for å måle effektiviteten av rabiesvaksiner til hunder, katter og ildere – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0376 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/376 av 5. mars 2020 om godkjenning av norbixin (annatto F) som tilsetningsstoff i fôrvarer til kattar og hundar – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0377 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/377 av 5. mars 2020 om godkjenning av natriumselenat som tilsetningsstoff i fôrvarer til drøvtyggjarar – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019L1985 Kommisjonens gjennomføringsdirektiv (EU) 2019/1985 av 28. november 2019 om endring av direktiv 2003/90/EF og 2003/91/EF om fastsettning av gjennomføringstiltak for høvesvis artikkel 7 i rådsdirektiv 2002/53/EF og artikkel 7 i rådsdirektiv 2002/55/EF med omsyn til kva eigenskapar som minst skal omfattast av og kva minstekrav som skal gjelde for gransking av visse sortar av jordbruksvekstar og grønnsaker – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020L0432 Kommisjonens gjennomføringsdirektiv (EU) 2020/432 av 23. mars 2020 om endring av rådsdirektiv 2002/55/EF med hensyn til definisjonen av grønnsaker og listen over slekter og arter i artikkel 2 nr. 1 bokstav b) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0993 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/993 av 9. juli 2020 om godkjenning av et preparat av endo-1,4-beta-xylanase (EC 3.2.1.8) framstilt av *Trichoderma reesei* (BCCM/MUCL 49755) som tilsetningsstoff i fôrvarer for alle fuglearter ment for slakt, unntatt slaktekyllinger, prydugler, alle avente svinearter unntatt avente smågriser og alle svinearter til ment til slakt, unntatt slaktesvin (innehaver av godkjenningen: Berg und Schmidt GmbH Co. KG) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0994 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/994 av 9. juli 2020 om godkjenning av monensin og nicarbazin (Monimax) som tilsetningsstoff i fôrvarer for slaktekalkuner og slaktekyllinger og livkyllinger (innehaver av godkjenningen: Huvepharma NV) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0995 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/995 av 9. juli 2020 om godkjenning av et preparat av endo-1,4-beta-xylanase framstilt av *Aspergillus oryzae* (DSM 26372) som

tilsetningsstoff i fôrvarer for purker i laktasjon (innehaver av godkjenningen: DSM Nutritional Products Ltd representert ved DSM Nutritional Products Sp. Z o.o – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0996 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/996 av 9. juli 2020 om godkjenning av preparatet av karvakrol, tymol, D-karavon, metylsalisylat og L-mentol som tilsetningsstoff i fôrvarer til slaktekyllinger, livkyllinger og mindre utbredte fjørfearter som føres opp for eggproduksjon (innehaver av godkjenningen: Biomin GmbH) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R1031 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1031 av 15. juli 2020 om godkjenning av benzosyre som tilsetningsstoff i fôrvarer til slaktesvin (innehaver av godkjenningen: DSM Nutritional Products Ltd representert ved DSM Nutritional Products Sp. Z o.o) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R1032 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1032 av 15. juli 2020 om godkjenning av et preparat av *Bacillus subtilis* (DSM 28343) som et tilsetningsstoff i fôrvarer til kalver beregnet på avl og slaktesvin (innehaver av godkjenningen: Lactosan GmbH & Co. KG) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R1034 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1034 av 15. juli 2020 om godkjenning av et preparat av endo-1,4-beta-xylanase framstilt av *Aspergillus oryzae* (DSM 26372) som tilsetningsstoff i fôrvarer til verpehøner (innehaver av godkjenningen: DSM Nutritional Products Ltd representert ved DSM Nutritional Products Sp. Z o.o) – [EØS-notat om rettsakten](#)

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET OG NÆRINGS-OG FISKERIDEPARTEMENTET

32020R0025 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 2020/25 av 13 januar 2020 om endring og retting av forordning (EF) nr. 1235/2008 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av rådsforordning (EF) nr. 834/2007 med hensyn til ordninger for import av økologiske produkter fra tredjeland – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0207 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/207 om endring av forordning (EU) nr. 142/2011 med hensyn til import av kjæledyrfôr fra Saudi-Arabia – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0757 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/757 av 8. juni 2020 om endring av forordning (EU) nr. 142/2011 med hensyn til sporbarheten av visse animalske biprodukter og avledede produkter – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0762 Kommisjonsforordning (EU) 2020/762 av 9. juni 2020 om endring av forordning (EU) nr. 142/2011 med hensyn til mikrobiologiske standarder for rått kjæledyrfôr, krav til godkjente virksomheter, tekniske parametere som gjelder for den alternative Brookes gassifiseringsprosessmetoden og hydrolyse av smeltet fett, og eksport av bearbeidet husdyrgjødsel, visse blodtyper, blodprodukter og spesielle produkter – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0797 Kommisjonsforordning (EU) 2020/797 av 17. juni 2020 om endring av forordning (EU) nr. 142/2011 med hensyn til krav til animalske biprodukter og avledede produkter med opprinnelse i Unionen og som returneres etter avvisning i et tredjeland – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0354 Kommisjonsforordning om utarbeidelse (EU) 2020/354 av 4. mars 2020 av en liste som viser bruksområdet for fôr med særlige ernæringsformål og om oppheving av direktiv 2008/38/EF – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0378 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/378 av 5. mars 2020 om godkjenning av L-leucin som tilsetningsstoff i fôrvarer til alle dyrearter – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0997 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/997 av 9. juli 2020 om godkjenning av flytende L-lysinbase og teknisk ren L-lysinulfat og -monohydroklorid som tilsetningsstoff i fôrvarer til alle dyrearter – [EØS-notat om rettsakten](#)

NÆRINGS-OG FISKERIDEPARTEMENTET

32020R0998 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/998 av 9. juli 2020 om fornyet godkjenning av astaxantindimetyldisuksinat som tilsetningsstoff i fôrvarer til fisk og krepsdyr og om oppheving av forordning (EF) nr. 393/2008 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0473 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/473 av 20. januar 2020 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/2397 med hensyn til standarder for databaser for EU-kvalifikasjonssertifikater, sjøfartsbøker og loggbøker – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0474 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/474 av 20. januar 2020 om den europeiske skrogdatabasen – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020L0012 Delegert kommisjonsdirektiv (EU) 2020/12 av 2. august 2019 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/2397 med hensyn til krav til kompetanser og tilsvarende kunnskap og ferdigheter, ferdighetsprøver, godkjenning av simulatorer og medisinsk skikkethet – [EØS-notat om rettsakten](#)

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

32020L0612 Kommisjonsdirektiv (EU) 2020/612 av 4. mai 2020 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF om førerkort – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R1181 Kommisjonsforordning (EU) 2020/1181 av 7. august 2020 om retting av visse språkversjoner av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/46/EF om fastsettelse av en ramme for godkjenning av motorvogner og deres tilhengere, og av systemer, deler og tekniske enheter til slike motorvogner (rammedirektiv), retting av visse språkversjoner av kommisjonsforordning (EU) nr. 582/2011 om gjennomføring og endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 595/2009 med hensyn til utslipp fra tunge godskjøretøyer (Euro VI) og om endring av vedlegg I og III til europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/46/EF og retting av den danske versjonen av kommisjonsforordning (EU) 2017/2400 med hensyn til bestemmelse av CO₂-utslipp og drivstofforbruk for tunge kjøretøyer og om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/46/EF og kommisjonsforordning (EU) nr. 582/2011 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019D1861 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/1861 av 31. oktober 2019 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2016/587 med hensyn til presisering av at anvendelsesområdet for nevnte gjennomføringsbeslutning omfatter utvendige LED-lysfunksjoner montert på visse hybride elkjøretøyer i klasse M1 med ikke-ekstern ladning (NOVC-HEV) – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020D0174 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/174 av 6. februar 2020 om godkjenning av den teknologien som benyttes i 12 volts effektive vekselstrømsgeneratorer som en

innovativ teknologi i visse person- og varebiler i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/631 – [EØS-notat om rettsakten](#)

32019D0984 Europaparlaments- og rådsbeslutning (EU) 2019/984 av 5. juni 2019 om endring av rådsdirektiv 96/53/EF med hensyn til fristen for gjennomføringen av særreglene for største tillatte lengder av førerhus med forbedret aerodynamisk ytelse, energieffektivitet og sikkerhet – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0022 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/22 av 31. oktober 2019 om endring av vedlegg I og II til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/631 med hensyn til overvåking av CO₂-utslipp fra nye lette nyttekjøretøyer som typegodkjennes etappevis – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0745 Kommisjonsforordning (EU) 2020/745 av 4. juni 2020 om endring av forordning (EU) 2018/1042 med hensyn til utsettelse av ikrafttredelsesdatoen for visse tiltak i forbindelse med covid-19-pandemien – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R1627 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1627 av 3. november 2020 om ekstraordinære tiltak for den tredje referanseperioden (2020–2024) av ytelses- og avgiftsordningen for det felles europeiske luftrom som følge av covid-19-pandemien – [EØS-notat om rettsakten](#)

32020R0736 Gjennomføringsforordning (EU) 2020/736 av 2. juni 2020 som endrer forordning (EF) nr. 474/2006 om opprettelse av fellesskapslisten over luftfartsselskaper som er underlagt driftsforbud i Fellesskapet – [EØS-notat om rettsakten](#)

*Endringer sammenlignet med foreløpig liste oversendt Stortinget
20. november 2020*

I. Rettsakter som krever lov- eller budsjettendring samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet

FINANSDEPARTEMENTET

32019L1160 Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1160 av 20. juni 2019 om endring av direktiv 2009/65/EF og 2011/61/EU med hensyn til distribusjon over landegrensene av innretninger for kollektiv investering (*trukket av EU*)

II. Rettsakter som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsakter som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

32020D0306(01) Den administrative kommisjon for koordinering av trygdeordningers beslutning nr. E7 av 27. juni 2019 om praktiske ordninger for samarbeid og utveksling av opplysninger inntil elektronisk utveksling av trygdeopplysninger (EESSI) er gjennomført fullt ut i medlemsstatene (*trukket av EU*)

32018D0402 Kommisjonsbeslutning (EU) 2018/402 av 13. mars 2018 om opprettelse av Den europeiske rådgivende gruppen for Det europeiske arbeidsmarkedsmyndigheten (*trukket av EU*)

FINANSDEPARTEMENTET

32020R0657 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/657 av 15. mai om retting av visse språkversjoner av gjennomføringsforordning (EU) 2015/2450 om fastsettelse av tekniske gjennomføringsstandarter for malene for framlegging av opplysninger for tilsynsmyndighetene i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF (*trukket av EU*)

32020R0988 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/988 av 12. mars 2020 om retting av visse språkversjoner av delegert forordning (EU) 2015/35 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) (*trukket av EU*)

32020R1145 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1145 av 31. juli 2020 om fastsettelse av tekniske opplysninger til bruk ved beregning av forsikringstekniske avsetninger og basiskapital for rapportering med referansedatoer fra 30. juni 2020 til 29. september 2020 i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (*trukket av EU*)

32019R1156 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1156 av 20. juni 2019 om lettere distribusjon av kollektive investeringsfond på tvers av grensene og om endring av forordning (EU) nr. 345/2013, (EU) nr. 346/2013 og (EU) nr. 1286/2014 *(trukket av EU)*

32020R1212 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/1212 av 8. mai 2020 om endring av delegert forordning (EU) 2018/1229 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 909/2014 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for oppgjørdsdisiplin *(trukket av EU)*

32015R2303 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/2303 av 28. juli 2015 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF med hensyn til tekniske reguleringsstandarder som presiserer definisjoner og samordner det utvidede tilsynet med risikokonsentrasjon og konserninterne transaksjoner *(trukket av EU)*

32016D1155 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2016/1155 om likeverdigheten av De forente staters offentlige tilsyns-, kvalitetssikrings-, undersøkelses- og sanksjonssystemer for revisorer og revisjonsselskaper i henhold til europaparlamentets og rådets direktiv 2006/23/EF *(trukket av EU)*

32016D1010 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2016/1010 av 21. juni 2016 om tilstrekkeligheten av visse tredjeland og territoriers myndigheter i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF *(trukket av EU)*

32016D1156 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2016/1156 av 14. juli 2016 om vedkommende myndigheters tilstrekkelighet i De forente stater i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF *(trukket av EU)*

32020R0551 Kommisjonsforordning (EU) 2020/551 av 21. april 2020 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) nr. 3 *(trukket av EU)*

32019D1874 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/1874 om tilstrekkeligheten av Kinas offentlige tilsyns-, kvalitetssikrings-, undersøkelses- og sanksjonssystemer for revisorer og revisjonsselskaper i henhold til europaparlamentets og rådets direktiv 2006/43/EF *(trukket av EU)*

32019R1681 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/1681 av 1. august 2019 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 692/2011 med hensyn til oversendelsesfrister og tilpasning av vedlegg I og II *(trukket av EU)*

32019R1910 Kommisjonsforordning (EU) 2019/1910 av 7. november 2019 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) 808/2014 om statistikk over informasjonssamfunnet for referanseåret 2020 *(trukket av EU)*

32019R1933 Kommisjonsforordning (EU) 2019/1933 av 6. november 2019 som etablerer «Prodcom-listen» 2019 over industrielle produkter i rådsforordning (EØF) nr. 3924/91 *(trukket av EU)*

32018R1229 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2018/1229 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 909/2014 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for oppgjørdsdisiplin *(feilaktig med på listen, ble innlemmet i EØS-avtalen 13.12.2019)*

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

32020R0566 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/566 av 17. februar 2020 om retting av visse språkversjoner av delegert forordning (EU) 2016/18 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 609/2013 med hensyn til bestemte sammensetnings- og informasjonskrav om næringsmidler til spesielle medisinske formål (*trukket av EU*)

32020R0763 Kommisjonsforordning (EU) 2020/763 av 9. juni 2020 om endring av vedlegget til forordning (EU) nr. 231/2012 om fastsettelse av spesifikasjoner for tilsetningsstoffer i næringsmidler oppført i vedlegg II og III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 med hensyn til spesifikasjoner for trikalsiumfosfat (E 341 (iii)) (*trukket av EU*)

32019R0480 Kommisjonsforordning (EU) 2019/480 av 22. mars 2019 om endring av rådsforordning (EF) nr. 297/95 med hensyn til justering etter inflasjonstakten av gebyrene til Det europeiske legemiddelbyrå med virkning fra 1. april 2019 (*trukket av EU*)

32020R0422 Kommisjonsforordning (EU) 2020/422 av 19. mars 2020 om endring av rådsforordning (EF) nr. 297/95 med hensyn til justering etter inflasjonstakten av gebyrene til Det europeiske legemiddelbyrå med virkning fra 1. april 2020 (*trukket av EU*)

32019D1396 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/1396 av 10. september 2019 om fastsettelse av bestemmelser for gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/745 med hensyn til utpeking av ekspertpaneler på området for medisinsk utstyr (*trukket av EU*)

32020D0350 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/350 av 28. februar 2020 om endring av vedtak (EF) 2002/364/EF med hensyn til førstelinjeanalyser og bekreftende analyser, krav til utstyr til selvtesting og krav til hurtigtester for HIV og HCV og til bekreftende og supplerende analyser (*trukket av EU*)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET, LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET OG NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

32019R2122 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/2122 av 10. oktober 2019 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/625 med hensyn til visse kategorier av dyr og varer som er unntatt fra offentlig kontroll på grensekontrollstasjoner, når det gjelder særlig kontroll av passasjerenes personlige bagasje og av små vareforsendelser som sendes til fysiske personer og ikke er beregnet på å bringes i omsetning, og om endring av kommisjonsforordning (EU) nr. 142/2011 (*trukket av EU*)

32020R0703 Kommisjonsforordning (EU) 2020/703 av 26. mai 2020 om endring av vedlegg II og III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til øvre grenseverdier for rester av dimetoat og ometoat i eller på kirsebær (*trukket av EU*)

32020R0749 kommisjonsforordning (EU) 2020/749 av 4. juni 2020 om endring av vedlegg III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til øvre grenseverdier for rester av klorat i eller på visse produkter (*trukket av EU*)

32020R0770 Kommisjonsforordning (EU) 2020/770 av 8. juni 2020 om endring av vedlegg II og III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til øvre grenseverdier for rester av myklobutanil, napropamid og sintofen i eller på visse produkter (*trukket av EU*)

32020R0785 Kommisjonsforordning (EU) 2020/785 av 9. juni 2020 om endring av vedlegg II og III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til øvre grenseverdier for rester av kromafenzid, fluometuron, pencycuron, sedaksan, tau-fluvalinat og triazoksid i eller på visse produkter *(trukket av EU)*

32020R0856 Kommisjonsforordning (EU) 2020/856 av 9. juni 2020 om endring av vedlegg II og III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til øvre grenseverdier for rester av cyantraniliprol, cyazofamid, cyprodinil, fenpyroksimat, fludioksonil, fluxapyroksad, imazalil, isofetamid, kresoksimmetyl, lufenuron, mandipropamid, propamokarb, pyraklostrobin, pyriofenon, pyriproksyfen og spinetoram i eller på visse produkter *(trukket av EU)*

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

32020R0171 Kommisjonsforordning (EU) 2020/171 av 6. februar 2020 om endring av vedlegg XIV til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH) *(trukket av EU)*

32020R1413 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/1413 29. juni 2020 om retting av den svenske språkversjonen av vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger *(trukket av EU)*

32020R1435 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1435 av 9. oktober 2020 om registrantenes forpliktelser til å ajourføre sine registreringer i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH) *(trukket av EU)*

32015L2193 Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2193 av 25. november 2015 om begrensning av visse luftforurensende utslipp fra mellomstore *(trukket av EU)*

32019R1603 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/1603 av 18. juli 2019 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF med hensyn til regelverk vedtatt av FNs luftfartsorganisasjon (ICAO) om overvåking, rapportering og verifikasjon av utslipp fra luftfart for å kunne etablere et globalt markedsbasert virkemiddel *(trukket av EU)*

32020R0535 Kommisjonsforordning (EU) 2020/535 av 8. april 2020 om endring av forordning (EF) nr. 748/2009 om listen av luftfartøyperatører som utførte en luftfartsvirksomhet nevnt i vedlegg I til direktiv 2003/87/EF *(trukket av EU)*

KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

32020D0590 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/590 av 24. april 2020 om endring av gjennomføringsbeslutning 2019/784/EU gjeldende oppdatering av relevante tekniske vilkår for frekvensbåndet 24,25-27,5 GHz *(trukket av EU)*

32020D0636 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/636 av 8. mai 2020 om endring av kommisjonsbeslutningen 2008/477/EF gjeldende oppdatering av relevante tekniske vilkår for frekvensbåndet 2 500-2 690 MHz *(trukket av EU)*

32020D0667 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/667 av 6. mai 2020 om endring av gjennomføringsbeslutning 2012/688/EU gjeldende oppdatering av relevante tekniske vilkår for frekvensbåndet 1 920-1 980 MHz og 2 110-2 170 MHz (*trukket av EU*)

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

32019R1685 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1685 av 4. oktober 2019 om utpeking av et EU-referansesenter for dyrevelferd for fjørfe og andre små produksjonsdyr (*trukket av EU*)

32020D0919 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/919 av 30. juni 2020 om endring av vedlegget til beslutning 2007/453/EF med hensyn til Serbias BSE-status (*trukket av EU*)

32020R0772 Kommisjonens forordning (EU) nr. 772/2020 av 11. juni 2020 som om endring av vedlegg I, VII og VIII til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 med hensyn til tiltak for å bekjempe overførbare spongiform encefalopati hos geit og utryddelsestruede arter (*trukket av EU*)

32020R0148 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/148 av 3. februar 2020 om godkjenning av robenidinhydroklorid (Robenz 66G) som tilsetjingsstoff i fôrvarer til slaktekuklingar og om endring av forordning (EF) nr. 1800/2004 (innehavar av godkjenninga: Zoetis SA) (*trukket av EU*)

32020R0149 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/149 av 4. februar 2020 om fornya godkjenning av *Saccharomyces cerevisiae* CNCM I-1077 som tilsetjingsstoff i fôrvarer til lam og hestar og om oppheving av forordning (EF) nr. 1293/2008 og (EF) nr. 910/2009 (innehavar av godkjenninga: Danstar Ferment AG, som er representert i Unionen ved Lallemand SAS) (*trukket av EU*)

32020R0150 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/150 av 4. februar 2020 om godkjenning av eit preparat av 6-fytase framstilt av *Komagataella phaffii* CGMCC 12056 som tilsetjingsstoff i fôrvarer til slaktekyllingar, livkyllingar og kyllingar som vert fôra opp for avl, og mindre utbreidde fjørfeartar meinte for slakt eller som vert fôra opp for eggproduksjon eller avl (innehavar av godkjenninga: Andrés Pintaluba S.A.) (*trukket av EU*)

32020R0159 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/159 av 5. februar 2020 om fornya godkjenning av *Enterococcus faecium* DSM 7134 som tilsetjingsstoff i fôrvarer til avvande smågrisar og slaktesvin og om oppheving av forordning (EF) nr. 538/2007 (innehavar av godkjenninga: Lactosan Starterkulturen GmbH & Co) (*trukket av EU*)

32020R0160 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/160 av 5. februar 2020 om godkjenning av eit preparat av oreganolje, karveolje, karvakrol, metylsalisylat og L-mentol som tilsetjingsstoff i fôrvarer til avvande smågrisar (innehavar av godkjenninga: Biomin GmbH) (*trukket av EU*)

32020R0161 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/161 av 5. februar 2020 om fornya godkjenning av *Bacillus subtilis* DSM 17299 som tilsetjingsstoff i fôrvarer til slaktekuklingar og om oppheving av forordning (EF) nr. 1137/2007 (innehavar av godkjenninga: Chr. Hansen A/S) (*trukket av EU*)

32020R0162 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/162 av 5. februar 2020 om godkjenning av eit preparat av *Saccharomyces cerevisiae* CNCM I-1079 som tilsetjingsstoff i fôrvarer

til slaktekalkunar (innehavar av godkjenninga: Danstar Ferment AG, som er representert av Lallemand SAS) (trukket av EU)

32020R0163 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/163 av 5. februar 2020 om godkjenning av eit preparat av muramidase framstilt av *Trichoderma reesei* DSM 32338 som tilsetjingsstoff i fôrvarer til slaktekalkunar, avlskalkunar, avlskjuklingar og andre fjørfeartar meinte for avl (innehavar av godkjenninga: DSM Nutritional Products Ltd. som er representert i Unionen ved DSM Nutritional Products Sp. Z o.o) (trukket av EU)

32020R0164 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/164 av 5. februar 2020 om godkjenning av 6-fytase framstilt av *Schizosaccharomyces pombe* (ATCC 5233) som tilsetjingsstoff i fôrvarer til alle fugleartar og alle svinearter og om oppheving av forordning (EF)nr. 379/2009 (innehavar av godkjenninga: Danisco (UK) Ltd, som opptrer under namnet Danisco Animal Nutrition, og som er representert ved Genencor International B.V.) (trukket av EU)

32020R0165 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/165 av 5. februar 2020 om godkjenning av endo-1,4-beta-mannanase framstilt av *Paenibacillus lentus* DSM 32052 som tilsetjingsstoff i fôrvarer til slaktekjuklingar, livkjuklingar, kalkunar meinte for slakt eller avl og til mindre utbreidde fjørfeartar, og om oppheving av forordning (EF) nr. 786/2007 (innehavar av godkjenninga: Elanco GmbH) (trukket av EU)

32020R0166 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/166 av 5. februar 2020 om fornya godkjenning av 6-fytase framstilt av *Schizosaccharomyces pombe* (ATCC 5233) som tilsetjingsstoff i fôrvarer til slaktekjuklingar, verpehøner, slaktekalkun, slakteender, avvande smågrisar, slaktesvin og purker og om oppheving av forordning (EF) nr. 785/2007 (innehavar av godkjenninga: Danisco (UK) Ltd, som opptrer under namnet Danisco Animal Nutrition, og som er representert ved Genencor International B.V.) (trukket av EU)

32020R0173 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/173 av 6. februar 2020 om godkjenning av briljantblå FCF som tilsetjingsstoff i fôrvarer til kattar og hundar (trukket av EU)

32020R0172 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/172 av 6. februar 2020 om fornya godkjenning av 3-fytase framstilt av *Aspergillus niger* (CBS 101.672) som tilsetjingsstoff i fôrvarer til smågrisar (avvande), slaktesvin, purker, slaktekjuklingar, slaktekalkunar, verpehøner, ender og alle andre mindre utbreidde fugleartar, prydfluglar, om ny godkjenning til kjuklingar meinte for egglegging eller avl, avlskalkunar eller avlshøner og spedgrisar og om oppheving av forordning (EF) nr. 243/2007, (EF) nr. 1142/2007, (EF) nr. 165/2008, (EF) nr. 505/2008 og (EU) nr. 327/2010 (innehavar av godkjenninga: BASF SE) (trukket av EU)

32020R0499 Kommisjonsforordning (EU) 2020/499 av 3. april 2020 om retting av visse språkversjoner av forordning (EF) nr. 124/2009 om fastsettelse av grenseverdier for forekomst av koksidiostatika eller histomonostatika i næringsmidler som følge av uunngåelig overføring av disse stoffene til fôr til dyr utenfor målgruppen (trukket av EU)

32020R0992 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/992 av 9. juli 2020 om godkjenning av et preparat av 6-fytase framstilt av *Aspergillus niger* (DSM 25770) som tilsetningsstoff i fôrvarer til alle fuglearter fôret opp for eggproduksjon (innehaver av godkjenningen: BASF SE) (trukket av EU)

32019R1685 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1685 av 4. oktober 2019 om utpeking av et EU-referansesenter for dyrevelferd for fjørfe og andre små produksjonsdyr (trukket av EU)

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET OG NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

32020R0151 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/151 av 4. februar 2020 om godkjenning av *Pediococcus acidilactici* CNCM I-4622 som tilsetjingsstoff i fôrvarer til alle artar av svin meinte for slakt og avl bortsett frå purker, alle fugleartar, alle fiskeartar og alle krepsdyr, og om oppheving av forordning (EF) nr. 911/2009, (EU) nr. 1120/2010 og (EU) nr. 212/2011 og gjennomføringsforordning (EU) nr. 95/2013, (EU) nr. 413/2013 og (EU) 2017/2299 (innehavar av godkjenninga: Danstar Ferment AG, som er representert i Unionen av Lallemand SAS) *(trukket av EU)*

32020R0157 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/157 av 5. februar 2020 om godkjenning av tartrazin som tilsetjingsstoff i fôrvarer til hundar, kattar, prydfisk, kornetande prydfuglar og smågnagarar *(trukket av EU)*

32020R0180 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/180 av 7. februar 2020 om godkjenning av eit preparat av *Bacillus subtilis* KCCM 10673P og *Aspergillus oryzae* KCTC 10258BP som tilsetjingsstoff i fôrvarer til alle dyreartar *(trukket av EU)*

32020R0764 Kommisjonsforordning (EU) 2020/764 av 10. juni 2020 om retting av den svenske språkversjonen av forordning (EU) nr. 68/2013 om katalogen over fôrmidler *(trukket av EU)*

32020R1033 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1033 av 15. juli 2020 om fornyet godkjenning av L-arginin framstilt av *Corynebacterium glutamicum* ATCC 13870 og godkjenning av L-arginin framstilt av *Corynebacterium glutamicum* KCCM 80182 som tilsetningsstoff i fôrvarer til alle dyrearter, og om oppheving av forordning (EF) nr. 1139/2007 *(trukket av EU)*

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

32020R0182 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/182 av 14. januar 2020 om formater på området yrkeskvalifikasjoner for navigering på innlands vannveier *(trukket av EU)*

32007D0421 Kommisjonsvedtak av 14. juni 2007 om oppheving av vedtak 96/587/EF om offentliggjøring av en liste over godkjente organisasjoner meldt av medlemsstatene i samsvar med rådsdirektiv 94/57/EF *(trukket av EU)*

52007XC0619(01) Liste over organisasjoner anerkjent på grunnlag av rådsdirektiv 94/57/EF om felles regler og standarder for organisasjoner som skal inspisere og besikte skip, og for sjøfartsmyndighetenes virksomhet i den forbindelse *(trukket av EU)*

32017L0159 Rådsdirektiv (EU) 2017/159 av 19. desember 2016 om iverksetting av avtalen inngått mellom General Confederation of Agricultural Cooperatives in the European Union (COGECA), European Transport Workers' Federation (ETF) og The Association of National Organisations of Fishing Enterprises (EUROPÊCHE) av 21. mai 2012 om gjennomføringen av ILO-konvensjonen fra 2007 om arbeidsforhold i fiskerisektoren *(trukket av EU)*

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

32014R0312 Kommisjonens forordning (EU) nr. 312/2014 av 26. mars 2014 om nettverkskoder for balansering av gasstransmisjonsnett *(trukket av EU)*

32015D0715 Kommisjonsbeslutning (EU) 2015/715 av 30. april 2015 om endring av vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 om vilkår for tilgang til transmisjonsnett for naturgass *(trukket av EU)*

32017R0459 Kommisjonsforordning (EU) 2017/459 av 16. mars 2017 om fastsettelse av nettreger for ordninger for kapasitetstildeling i transmisjonsnett for gass og om oppheving av forordning (EU) nr. 984/2013 *(trukket av EU)*

32017R0460 Kommisjonsforordning (EU) 2017/460 av 16. mars 2017 om fastsettelse av nettreger for harmoniserte tariffstrukturer for transmisjon av gass *(trukket av EU)*

32015R0703 Kommisjonsforordning (EU) 2015/703 av 30. april 2015 om fastsettelse av nettreger for samvirkningsevne og datautveksling *(trukket av EU)*

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

32019R1892 Kommisjonsforordning (EU) 2019/1892 av 31. oktober 2019 om endring av forordning (EU) 2012/1230 med hensyn til krav til typegodkjenning av visse motorvogner utstyrt med langstrakte førerhus og for aerodynamiske anordninger og utstyr til motorvogner og deres tilhengere *(trukket av EU)*

32019R1939 Kommisjonsforordning (EU) 2019/1939 av 7. november 2019 om endring av forordning (EU) nr. 582/2011 med hensyn til understøttende strategier for utslippsreduksjon (AES), tilgang til kjøretøyets OBD-opplysninger om reparasjon og vedlikehold, utslippsmålinger i perioder med kald motorstart og bruken av bærbare utslippsmålingssystemer (PEMS) til måling av partikkelantall for tunge kjøretøyer *(trukket av EU)*

32020R0540 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/540 av 21. januar 2020 om retting av den polske språkversjonen av delegert forordning (EU) 2015/208 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 167/2013 med hensyn til krav til kjøretøyets funksjonssikkerhet med hensyn til godkjenning av jordbruks- og skogbrukstraktorer *(trukket av EU)*

32020D1167 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/1167 av 6. august 2020 om godkjenning av teknologien i 48-volts effektive motorgeneratorer kombinert med en 48-volts/12-volts likestrømsomformer til bruk i konvensjonelle forbrenningsmotorer og i visse personbiler og lette nyttekjøretøyer med hybridmotor som en innovativ teknologi i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/631 *(trukket av EU)*

32020D1168 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/1168 av 6. august 2020 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2016/587 med hensyn til effektive utvendige lysfunksjoner som bruker lysemitterende dioder i personbiler som kan kjøre på visse alternative brennstoffer *(trukket av EU)*

32020D0759 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/759 av 8. juni 2020 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2016/588 slik at den omfatter bruk av 12 volts effektive vekselstrømsgeneratorer i personbiler som kan benytte visse alternative drivstoffer *(trukket av EU)*

32020D1102 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/1102 av 24. juli 2020 om godkjenning av teknologien i 48-volts effektive motorgeneratorer kombinert med en 48-volts/12-volts likestrømsomformer til bruk i konvensjonelle forbrenningsmotorer og i visse hybridmotorer i elektriske personbiler og lette nyttekjøretøyer som en innovativ teknologi i henhold til

europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/631 og med henvisning til NEDC (New European Driving Cycle) *(trukket av EU)*

32018L0933 Kommisjonsdirektiv (EU) 2018/933 av 29. juni 2018 om retting av den tyske språkversjonen av direktiv 2006/126/EF om førerkort *(trukket av EU)*

32019R1916 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1916 av 15. november 2019 om fastsettelse av nærmere bestemmelser om bruk av aerodynamiske innretninger bak i henhold til rådsdirektiv 96/53/EF *(trukket av EU)*

32020R0420 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/420 av 16. mars 2020 om endring av den tyske språkversjonen av forordning (EU) 2016/919 om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkveier med hensyn til delsystemene «Styring, kontroll og signal» i Den europeiske unions jernbanesystem *(trukket av EU)*